

Kosovo Women's Network

Serving, Protecting and Promoting the Rights of Women and Girls

Godišnji izveštaj 2020

Mreža žena Kosova

Godišnji izveštaj 2020

© Mreža žena Kosova, decembar 2020.

Sva prava su zadržana. Ova publikacija se može kopirati i raspodeliti u celosti ili delimično, uz citiranje izvora.

Ovaj izveštaj su izradile članice osoblja Mreže žena Kosova (MŽK) uz podršku Evropske Unije (EU), Austrijske agencije za razvoj (ADA), UN Women, Fondacije Kvinna till Kvinna, Švedske agencije za međunarodni razvoj i saradnju (SIDA) i Sweden Sverige kao odgovornost MŽK da izveštava svoje organizacije članice. Sadržaj ovog izveštaja je isključiva odgovornost MŽK-a i ni na koji način ne odražava službeni stav navedenih pristalica.

www.womensnetwork.org

Sadržaj

Uvod.....	8
Naša vizija.....	8
Naša misija	8
Naša strategija.....	8
Izrada strategije za jačanje feminističkog pokreta i ostvarivanje napredka ka njenoj primeni	10
Poboljšanje organizacioni i zagovarački kapacitet MŽK-a i njenih članova i partnera ka njihovoj dugoročnoj održivosti	13
Poboljšati klimu za finansiranje organizacija za ženska prava	23
Žene u politici i odlučivanju.....	26
Povećati i poboljšati učešće žena u politici i donošenju odluka na lokalnom i centralnom nivou u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti polova (50%).....	27
Poboljšanje sprovođenja APRR II.....	44
Ženska prava na zdravstvenu zaštitu	48
Život bez rodno zasnovanog nasilja.....	49

Poboljšanje primene zakonskog okvira o nasilju u porodici, uključujući institucionalnu odgovornost za pomoć onima koji su pretrpeli nasilje	49
Poboljšano znanje o meri u kojoj je primenjen pravni okvir koji se odnosi na nasilje u porodici, kao i svest o porodičnom nasilju i njegovoj rasprostranjenosti.....	51
Ekonomsko osnaživanje žena.....	61
Poboljšanje uslove za učešće žena u radnoj snazi	61
Povećanje procenta žena koje imaju pristup nasledstvu i vlasništvu nad imovinom.....	65
Poboljšanje rodne perspektive u reformama vezanim sa procesom pristupanja EU	66
Poboljšanje pristupa kvalitetnom i rodno osetljivom obrazovanju.....	67
Finansijski izveštaj MŽK-a za 2020	68
O Nama	76
Upravni odbor MŽK-a.....	76
Osoblje MŽK-a u 2020. godini.....	76
Aneks 1a. Kosovski Ženski Fond, Grantovi za članice MŽK-a	90
Aneks 1b. Grantovi Fonda žena Kosova dodeljeni OCD-ima na zapadnom Balkanu.....	112
Aneks 2. Postignuća javnog zagovaranja kosovskog lobija za ravnopravnost polova tokom 2020. godine	120

Uvod

Naša vizija

Mreža žena Kosova (MŽK) ima viziju Kosova u kojem su žene i muškarci jednaki i imaju jednake mogućnosti za obrazovanje, zaposlenje, političko učešće, zdravstvenu zaštitu i život bez nasilja.

Naša misija

Misija Mreže je da podržava, štiti i promoviše prava i interese žena i devojaka širom Kosova, bez obzira na njihova politička i verska uverenja, starost, nivo obrazovanja, seksualnu orijentaciju i sposobnosti. MŽK ispunjava svoju misiju razmenom iskustava i informacija, partnerstvima i umrežavanjem, istraživanjem, zagovaranjem i uslugama.

Naša strategija

Da bi ostvarila svoju viziju i misiju, MŽK je izradila strategiju za 2019-2022 (koju možete naći na našoj internet stranici - [website](#)). Svrha ove strategije je da usmeri rad MŽK-a tokom ovih godina. Strategija je izrađena 2018. godine uz doprinos organizacija članica mreže, Upravnog odbora, partnera i drugih relevantnih zainteresovanih strana. Strategija MŽK-a je podeljena na šest programskih oblasti: I) Jačanje feminističkog pokreta na Kosovu; II) Žene u politici i odlučivanju; III) Prava žena na zdravstvenu zaštitu; IV) Život bez rodno zasnovanog nasilja, V) Ekonomsko osnaživanje žena, i VI) Pобоljšanje pristupa kvalitetnom i rodno osetljivom obrazovanju.

O godišnjem izveštaju MŽK-a

Svake godine, MŽK izveštava svojim članovima, partnerima i prijateljima o napretku postignutom u postizanju svojih strateških ciljeva. Ovaj izveštaj je podeljen u šest odeljaka na osnovu dugoročnih ciljeva MŽK:

- Jačanje feminističkog pokreta na Kosovu
- Žene u politici i odlučivanju
- Prava žena na zdravstvenu zaštitu
- Život bez rodno zasnovanog nasilja
- Ekonomsko osnaživanje žena
- Poboljšanje pristupa kvalitetnom i rodno osetljivom obrazovanju

Ovaj izveštaj predstavlja dostignuća i rezultate svakog od ovih programa u 2020. Sledeći odeljci sadrže informacije o napretku ostvarenom prema svakom cilju i očekivanim ishodima, kao i informacije o budžetu, podržavaocima, Upravnom odboru, Savetodavnom odboru, osoblju, pripravnici, dobrovoljcima, članovima i korisnicima granta.

Jačanje feminističkog pokreta na Kosovu

Glavna svrha ovog cilja je osnaživanje postojećeg feminističkog pokreta na Kosovu i u regionu Balkana. MŽK je postigla napredak u postizanju ovog cilja, po prikazu napretka u sledećim pokazateljima:

- MŽK je primenila približno 50% svoje strategije;
- Žene i muškarci preduzeli su 1.262 inicijative za podršku ženskom pokretu, ukazujući na to da buduće generacije imaju kapacitet da nastave sa ovim radom; i
- Članovi MŽK i Kosovski lobi za ravnopravnost polova su nastavili da budu vrlo aktivni i glasni.

U pravcu ostvarenja ovog dugoročnog cilja postignut je napredak prema sledećim ciljevima. Oni su detaljno navedeni u istaknutim naslovima ispod.

Izrada strategije za jačanje feminističkog pokreta i ostvarivanje napredka ka njenoj primeni

Ove godine je MŽK, tokom tri dana od 21. do 23. oktobra, organizovala radionicu o planiranju feminističke strategije u Draču, Albanija. U skladu sa zaštitnim merama protiv COVID-19, oko 90 organizacija članica MŽK radilo je zajedno i izradilo feminističku strategiju. Ova strategija će uskoro biti finalizovana i MŽK će početi da je primenjuje zajedno sa organizacijama članicama MŽK.

Povećana je solidarnost među organizacijama žena

Iskustvo MŽK-a sugeriše da je podrška i održavanje solidarnosti među ženskim organizacijama presudna za izgradnju održivog ženskog pokreta. U tom pogledu, MŽK je napredovala u postizanju svojih ciljeva za 2020. godinu. To pokazuju 69 partnerstva, koalicije i zajedničke inicijative preduzete ove godine, kao i 20 međuetničkih inicijativa (198 od 2015. godine). Rezultati ovogodišnjih napora navedeni su u nastavku.

Članovi MŽK sarađuju na izradi nacrtu feminističke strategije, Drač, oktobar 2020.

Članovi MŽK-a informisali su o inicijativama drugih članova, aktivnostima MŽK-a, mogućnostima finansiranja i drugim informacijama

Ove godine, članovi MŽK-a su bili dobro informisani o inicijativama, aktivnostima MŽK i mogućnostima finansiranja. Zbog pandemije COVID-19, članovi MŽK-a nisu mogli da se lično sretnu. Zato je MŽK održala tri redovna tromesečna sastanka članstva putem Zoom-a, gde je 106 različitih članova, partnera i podržavalaca razmenjivalo informacije i obaveštavani su o tekućim aktivnostima MŽK-a i drugih organizacija članica. Od 2015. godine, ukupno 1.169 žena i muškaraca je prisustvovalo sastancima MŽK-a. Tokom sesija, članovi MŽK-a odigrali su važnu ulogu u zajedničkom radu na implementaciji strategije MŽK, raspravljajući o političkim i društvenim zbivanjima na Kosovu i nadgledajući i ocenjujući rad MŽK.

Više devojaka i mladića aktivista uključenih u feministički pokret

U 2020. godini, MŽK je angažovala približno 300 devojaka i mladića kroz dobrovoljni rad, Kosovski lobi za rodnu ravnopravnost i druge aktivnosti. To im je omogućilo da postanu upućeniji u organizovanju, istraživanju, zagovaranju, integrisanju rodniha pitanja u zagovaranju ljudskih prava, praćenju sudskih slučajeva, rodno-zasnovanom nasilju i drugim pitanjima sa kojima se žene na Kosovu suočavaju. Angažovanje više mladih u ovim naporima može pomoći u jačanju feminističkog pokreta na Kosovu.

Jačanje međuetničkog razumevanja i saradnje između pojedinaca i grupa civilnog društva

MŽK i njeni članovi su bili uključeni u 20 međuetničkih inicijativa 2020. godine. Mreža je pružila mogućnosti za međuetničku saradnju među organizacijama, koje su dobile grantove preko Fonda žena Kosova u šest zemalja zapadnog Balkana (ZB). Korisnici ovih organizacija su takođe učestvovali u ovoj saradnji, kao i Kosovski lobi za ravnopravnost polova (Lobi). MŽK je nastavila svoje međuetničko partnerstvo u regionu preko Koalicije za adresiranje rodno-zasnovane diskriminacije na random mestu u ZB-u; partnerstva sa organizacijama radi uvođenja rodne perspektive u procesu pristupanja Evropskoj uniji (EU); Mreža za nadzor rodno budžeta (GBWN), zajednička akcija partnerskih organizacija sa zapadnog Balkana i Republike Moldavije, u nastojanju da institucionalizuje rodno odgovorno budžetiranje; i mreža organizacija koje istražuju finansiranje rodne ravnopravnosti i ženskih prava. MŽK je postala članica Asocijacija i ženskih prava u razvoju (AWID), međunarodne feminističke članske organizacije posvećene postizanju rodne ravnopravnosti i održivog razvoja.

Poboljšanje organizacioni i zagovarački kapacitet MŽK-a i njenih članova i partnera ka njihovoj dugoročnoj održivosti

Održivi ženski pokret ne može postojati bez svojih članova/članica koji taj pokret održavaju u životu. Stoga, MŽK kontinuirano podržava svoje članove/članice u unapređivanju njihovih kapaciteta. MŽK je podržala svoje članove/članice i druge organizacije u regionu u unapređivanju njihovih organizacionih i zagovaračkih kapaciteta putem ličnog mentorstva i Kosovskog ženskog fonda.

Mreža je nastavila da koristi procenu organizacionih i zagovaračkih kapaciteta za procenu kapaciteta svojih organizacija članica, partnera i OCD iz regiona koji dobijaju grantove. Tokom 2020. godine, MŽK je sarađivala sa 53 organizacije na Kosovu i u regionu Zapadnog Balkana da bi stvorila prilagođene planove razvoja kapaciteta za svaku organizaciju. MŽK je zatim podržala ove organizacije u sprovođenju njihovih planova. Kao rezultat, više od 25 organizacija pokazalo je poboljšanje svojih organizacionih i zagovaračkih kapaciteta.

MŽK, njene članice i njihov rad su vidljiviji za potencijalne partnere, međunarodne aktiviste i potencijalne pristalice

MŽK je redovno promovisala rad svojih članica na internet stranici MŽK, Facebook stranici, Twitteru, Instagramu i u mesečnom elektronskom biltenu Glas Kosovskih žena. MŽK je povećala svoje lajkove na Fejsbuku sa 18.018 u 2018. na 21.746 u 2020. Na Twitteru i Instagramu broj sledbenika se povećao sa 780 na 1.238, odnosno sa 1.279 na 2.281. Glas Kosovskih Žena doseže 638 ljudi širom sveta. U 2020. MŽK je imala 240 nastupa u medijima i poslala je 25 saopštenja, uključujući:

1. [Fond žena Kosova dodelio oko 200 hiljada evra za 14 organizacija regiona](#)
2. [Fond žena Kosova dodelio 59,266 € za 20 organizacija članica MŽK-a na Kosovu](#)
3. [MŽK čestita formiranje Vlade LVV-LDK i položaj prve žene Predsednice Skupštine Kosova](#)
4. [MŽK pamti Pagarušu kao snažnu ženu](#)
5. [MŽK odaje čast Pagaruši na godišnjici nezavisnosti Kosova](#)

6. [MŽK izražava saučešće povodom smrti Leze Qene](#)
7. [MŽK izražava nezadovoljstvo zbog neadresiranja rodne ravnopravnosti na Samitu Zapadnog Balkana](#)
8. [KMŽK izražava zabrinutost zbog diskriminatornog pristupa prema ženama u odlučivanju na Kosovu](#)
9. [MŽK i KCRS osuđuju seksistički jezik poslanika Skupštine Kosova](#)
10. [MŽK predlaže mere za rešavanje problema COVID-19 iz rodne perspektive: Preporuke za Vladu Kosova](#)
11. [Nema mira bez pravde](#)
12. [MŽK poziva na poboljšanje radnih prava žena](#)
13. [MŽK: Stop napadima na Vjosu Osmani](#)
14. [MŽK traži reagovanje institucija zbog 20-godišnjakinje sa Kosova koja je pronađena silovana u Kukesu](#)
15. [KMŽK traži smanjenje broja zamenika ministara i sprovođenje ZRR-a](#)
16. [MŽK osudila ponašanje prema predsednici parlamenta Osmani](#)
17. [MŽK traži beskompromisnu pravdu za ženu koju je ubio muž u Kamenici](#)
18. [Pravda čuti: Žene i dalje doživljavaju nasilje](#)
19. [MŽK osuđuje smanjenje kazne za Pjetra Ndrecaja](#)
20. [Rodno odgovorno budžetiranje: Pregled prekretnica i pogled u budućnost](#)
21. [20 godina Rezolucije 1325: Kosovo mora dati prioritet ovoj Rezoluciji](#)

22. [MŽK zahteva integrisanje rodne perspektive u novim školskim udžbenicima](#)
23. [Javno pismo predsedniku Srbije: Nulta tolerancija za ponižavajući jezik prema ženama](#)
24. [MŽK šalje pismo premijeru Hotiju za smenjivanja Seljmanaja](#)
25. [MŽK traži institucionalnu odgovornost za slučaj incesta u Mitrovici](#)

Sve više članica traži sredstva, efikasno planira, vodi uspešne organizacije i preduzima efikasne inicijative zagovaranja

Grantovi Fonda žena Kosova članicama MŽK-a

Preko Fonda žena Kosova (FŽK), MŽK je dodelila 19 grantova za 20 korisničkih organizacija na Kosovu u iznosu od 59.266 EUR u 2020. Dotacije su podržale Austrijska agencija za razvoj (AAR) (48.410 EUR) i UN Women (10.866 EUR). Grantovi Partnerstva za promene povećala su saradnju omogućavanjem organizacijama u različitim regionima Kosova da udruže snage i zajednički zagovaraju. Na primer, Medica Kosova & Cradle of Smile pokrenula je inicijativu: „Mobilizacija članica skupštine žena da odgovore na potrebe žena traumatizovanih ratom”.

Pored ove inicijative za partnerstvo, uključene su i druge inicijative podržane od strane MŽK-a 2020. godine:

- EcoKos Women sa inicijativnom: “Zagovaranje za lakši pristup žena donacijama u opštini Priština”.

MŽK organizuje orijentacionu sednicu sa 20 MŽK organizacija korisnica u januaru 2020. godine.

- Organizacija osoba sa invaliditetom, Handikos Priština sa inicijativom: „Integracija žena i devojčica sa invaliditetom u društvo.“
- Udruženje žena Aureola sa inicijativom: „Unapređenje naslednog prava“
- Udruženje penzionisanih žena „Vita-Jeta“ sa inicijativom: „Dijabetes u starijim godinama“
- Udruženje žena pčelara „Okarina e Runikut“ sa inicijativom: „Promocija zapošljavanja za korisnike šeme socijalne pomoći u regionu Drenice“
- Komitet slepih žena Kosova sa inicijativom: „Poštovanje prava slepih i slabovidih žena zagarantovanih zakonom“
- Udruženje babica Kosova sa inicijativom: „Promovisanje zdravlja majki i deteta kroz jačanje uloge babica“
- Psihoterapeuti u akciji sa inicijativom: „Zdravlje i lečenje tihih bolesti kod žena trećeg doba“
- Centar za zaštitu žena i dece sa inicijativom: „Osnaživanje žena žrtava rodno zasnovanog nasilja kroz programe reintegracije“
- Udruženje žena sa inicijativom „Osnaživanje žena na tržištu rada“
- Nezavisna inicijativa slepih: „Želim da vodim dostojanstven život“
- Centar za zaštitu žena i dece Raba Voca sa inicijativom: „Prekini tišinu“
- Udruženje slepih i slabovidih sa inicijativom: „Podržavanje slepih i slabovidih za vođenje samostalnog života“

- Udruženje farmera žena „Krusha e Vogel“ sa inicijativom: „Zdravstveno obrazovanje žena u ruralnim oblastima“
- NVO Drugëza sa inicijativom: „Unapređenje ženskih prava na imovinu i njihovo ekonomsko osnaživanje“
- NVO Divine Women sa inicijativom: „Podizanje svesti devojaka i žena o reproduktivnom zdravlju“
- Omladinski centar Lipjan sa inicijativom: „Podrška devojka i ženama za aktivno učešće u ekonomiji“
- Mitrovačko udruženje osoba sa invaliditetom – Handikos Mitrovica sa inicijativom: „Poboljšanje veština zapošljavanja među mladima, devojka i ženama sa invaliditetom“

Od jeseni 2012. godine, primaoci FŽK su preduzeli 478 inicijativa za zastupanje uz podršku FŽK-a, a 23.192 osobe su imale koristi od inicijativa članica MŽK-a. U 2020. godini, osoblje MŽK-a je obezbedilo oko 2000 mentorskih sesija putem e-pošte, telefona i nekoliko pojedinačnih sastanaka za korisnike grantova FŽK-a. Komisija za pregled grantova takođe je doprinela unapređenju kapaciteta članica pregledom svake prijave i pružanjem praktičnih saveta za buduće prijave. Ovo će pomoći članicama MŽK-a da pripreme bolje prijave za FŽK i druge donatore u budućnosti. Aneks 1a sadrži spisak svih grantova koje je FŽK dodelio članicama MŽK-a u 2020. godini i njihovih očekivanih rezultata.

Fond žena Kosova proširuje dodeljivanje grantova u ZB

MŽK i njeni partneri u Koaliciji organizacija za ženska prava protiv diskriminacije u ZB dodelili su 14 grantova organizacijama civilnog društva (OCD) u regionu putem FŽK-a. Od toga je šest grantova (po jedan u svakoj zemlji ZB) podržalo OCD-e fokusirane na pružanje pravne pomoći i nadgledanje sudova. Dva granta (po jedan u Srbiji i Albaniji) finansiraju zagovaranje OCD-a za zakonske i političke promene i / ili poboljšane institucionalne odgovore. Konačno, šest grantova (po jedan za svaku zemlju ZB) dodeljeno je OCD usmerenim na podizanje svesti i osnaživanje žena da prijave diskriminaciju. Ukupno grantova u iznosu od 215.319 evra su deo zajedničke inicijative „Unapređenje ženskih radnih prava“, koju finansira EU i sufinansira Švedska međunarodna saradnja za razvoj. Sledeće OCD su dobile podršku kroz ovu akciju:

Albanija

- Mreža za osnaživanje žena Albanaca u Tirani: „Poboljšanje ženskih prava na radu kroz poboljšanje pristupa pravdi”,
- Centar za razvoj zajednice danas za budućnost: „Zalaganje za poboljšanje institucionalnog odgovora na rodno zasnovanu diskriminaciju na radu razmenom praksi u opštini Lezha i stvaranjem interakcija sa Odborom za zaštitu od diskriminacije na radu“, i
- Linija za savetovanje za devojke i žene: „Osnaživanje žena i devojčica da prijave rodno zasnovanu diskriminaciju”.

Bosna i Hercegovina

- Fondacija Udružene ženske mreže: „Poboljšanje položaja žena u zapošljavanju i sprečavanje rodno zasnovane diskriminacije u Bosni i Hercegovini“, i
- Osnivačka akademija za žene: „I ovo je diskriminacija”.

Kosovo

- Kosovski pravni institut: „Poboljšanje ženskih prava na radu“, i
- Kosovski centar za rodne studije: „Sprečavanje svih oblika diskriminacije na radnom mestu”.

Severna Makedonija

- Helsinški komitet za ljudska prava: „Žene radnice se pridružuju“, i
- Udruženje glasnih tekstilaca: „Promovisanje prava tekstilnih radnika”.

Crna Gora

- Sindikat medija Crne Gore: „Jednakost kroz pravdu: slučajevi diskriminacije na radu“, i
- Udruženje mladih sa invaliditetom: „Osnaženi, zaposleni, uključeni”.

Srbija

- Viktimološko društvo Srbije: „Upoznajte rodnu diskriminaciju, identifikujte kršenja zakona o radu i zapošljavanju! Reagujte!”,
- A I I - Inicijativa za ekonomska i socijalna prava: „Poboljšanje institucionalne prakse u sprečavanju diskriminacije žena na tržištu rada u Srbiji“, i
- ROZA udruženje za ženska radna prava: „Šta me čeka na tržištu rada”.

Aneks I b sadrži listu svih grantova koje je FŽK dodelio OCD-ima u SB-u 2020. godine i njihove očekivane rezultate.

Kapaciteti osoblja MŽK-a su se povećali

MŽK je nastavila da pruža mogućnosti svojim zaposlenima da povećaju svoje kapacitete, uključujući jačanje među-kancelarijskih veština komunikacije, uvođenje rodne ravnopravnosti, digitalnu bezbednost i finansije. Obezbeđene su mentorske sesije u vezi sa zastupanjem u EU; sprovođenje rodne analize; pisanje konceptijskih radova; izrada strategija zagovaranja; izrada izveštaja; nadgledanje i ocenjivanje; istraživanje i veštine javnog nastupa. Dalje, MŽK je u partnerstvu sa Evropskim udruženjem pravika (EVLA)

“Pomoću takvih radionica, ženske organizacije civilnog društva mogu se naučiti da grade svoje kapacitete i moći će da pokrenu mnoge teme o radnoj ravnopravnosti kroz regrutovanje dobrovoljaca”

Etleva Malushaj, koordinator projekta MŽK, koja je učestvovala u radionici “Volonterizam na Kosovu”, koju je organizovala organizacija Lenc”.

organizovala nekoliko radionica za članove osoblja na teme, kao što su: EU Akquis o rodnoj ravnopravnosti, seksualno uznemiravanje i diskriminacija.

Poboljšati klimu za finansiranje organizacija za ženska prava

Iako se neke inicijative za zagovaranje mogu preduzeti na dobrovoljnoj osnovi, ženskim organizacijama civilnog društva (ŽOCD) su i dalje potrebni resursi za podršku mnogih aspekata njihovog važnog rada. Održivi aktivizam za ženska prava zahteva podršku, a MŽK je nastavila da radi na mobilizaciji dovoljnih resursa od lokalnih i međunarodnih aktera za podršku ženskom pokretu na Kosovu i u regionu. 2020. godine, MŽK se sastala sa nekoliko donatora i poslala izveštaje o politikama kako bi finansijere bolje upoznali sa potrebama ŽOCD-a za finansiranjem. Nakon zagovaranja, MŽK je doprinela obezbeđivanju dodatnih resursa za ŽOCD-e na Kosovu i u regionu.

Poboljšana primena Strategije prikupljanja sredstava MŽK-a

MŽK finalizira Strategiju filantropije, koja će identifikovati inovativne i alternativne oblike lokalnog prikupljanja sredstava, pored međunarodnog finansiranja, koje dugoročno može podržati MŽK i njene članice. MŽK je istraživala razne mogućnosti filantropije koje postoje širom sveta, posebno u sličnom kontekstu kao Kosovo. Mreža je takođe istražila one koji su korišćeni na Kosovu za informisanje o Strategiji filantropije.

Takođe je preduzeto nekoliko koraka za poboljšanje veb stranice MŽK radi bolje podrške prikupljanju sredstava na mreži. Ovo uključuje novi odeljak sa promotivnim materijalima MŽK kao što su šolje, majice, duksevi i sveske. Sva odeća sadrži inspirativne feminističke poruke ili logo MŽK-a. Kroz ove materijale, pojedinci mogu postati pristalice misije MŽK-a i doprineti podizanju svesti o ženskim pravima i rodnoj ravnopravnosti.

Donacije primljene za ove predmete doprinose Održivom fondu MŽK-a, koji pomaže da se pokriju ključni troškovi i podrže važni programi. U pogledu rezultata, MŽK je povećala uštedu u svom Fondu za održivost sa 3.263 evra u 2018. godini na 11.791 evra u 2020. godini.

MŽK Merch - “Super žena” Šolja i džemper dostupni uz donacije

Poboljšano znanje i razumevanje među relevantnim telima EU i drugim donatorima u vezi sa vrstama podrške koje su potrebne raznim ŽOCD

Ove godine MŽK je objavila značajno istraživanje, *Gde je novac za ženska prava?*, koje ispituje trendove finansiranja u Svetskoj banci kao podršku ŽOCD-ima. Izvedeno u bliskoj saradnji sa ŽOCD partnerima u regionu i uz podršku Fondacije Kvinna till Kvinna, izveštaj o istraživanju je pokrenut u EU u Briselu, u Sidi u Švedskoj i u svih šest zemalja Zapadnog Balkana uz učešće više od 300 ljudi iz ŽOCD-a, EU-a, Sida, relevantnih vladinih zvaničnika i drugih finansijera. Pokretanje događaja je podstaklo raspravu među finansijerima i ŽOCD-ima u vezi sa potrebama za finansiranjem ŽOCD-a, crpeći iz preporuka izveštaja. Organizovano je nekoliko dodatnih naknadnih sastanaka između donatora i ŽOCD-a kako bi se dublje zašlo u saradnju u cilju ostvarivanja preporuka o potrebama za finansiranjem ŽOCD-a.

Pored toga, MŽK je ove godine napisala dva kratka podneska o politici sa preporukama za informisanje Rodnog akcionog plana EU III, Instrumenta EU za prepristupnu pomoć III i nove uredbe koje će zameniti Instrument susedstva, razvoja i međunarodne saradnje EU (NDICI) o Spoljnom finansiranju EU-a. MŽK je poslala ove izveštaje nekim akterima u EU, kao i drugim zainteresovanim stranama, u cilju podizanja svesti o tome kako bi ovi instrumenti mogli bolje da doprinesu rodnoj ravnopravnosti i zadovolje potrebe ŽOCD-a. MŽK se takođe zalagala za preporuke tokom sastanaka zastupanja sa raznim zvaničnicima EU-a.

Poboljšana institucionalna i javna svest o značaju poreskih odbitka za podršku radu grupa za ženska prava

Gore pomenuti izveštaj, *Gde je novac za ženska prava?*, uključuje preporuke za poboljšanje trenutnog poreskog sistema, kako bi se stvorilo poboljšano povoljno okruženje za pojedince i preduzeća da daju donacije koje podržavaju civilno društvo, uključujući grupe za ženska prava. O njima su kratko razgovarali sa javnim zvaničnicima tokom pokretanja događaja.

Žene u politici i odlučivanju

Dugoročni cilj ovog programa je da žene aktivno učestvuju u politici i donošenju odluka na lokalnom i nacionalnom nivou. MŽK je napredovala u postizanju ovog cilja. Na primer, zagovaranje MŽK, između ostalog, doprinelo je da više žena bude izabrano na položajima koji donose odluke. Po prvi put je žena izabrana za predsednika kosovskog parlamenta.

Dalje, trenutna vlada Kosova imenovala je ženu za potpredsednicu vlade, a od 15 ministarstava, 3 od njih vode žene, što je porast sa 4,8% na poslednjim izborima na 20% 2020. Još jedan pokazatelj poboljšanja učešća žena u politici i donošenju odluka 2020. godine je deset izmenjenih i dopunjenih politika kako bi bolje odražavale ženske prioritete, integrirale rodnu perspektivu ili bile u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti polova. Otkako je MŽK počela da prati ove informacije, Mreža, njene članice i Lobi za ravnopravnost polova uspešno su se zalagali za 162 promene politike u pravcu poboljšanja života žena i devojčica na lokalnom i nacionalnom nivou.

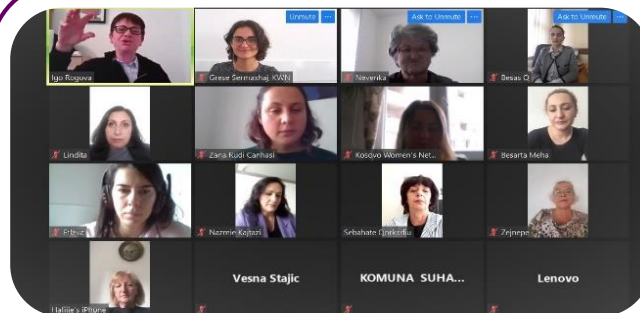
Povećati i poboljšati učešće žena u politici i donošenju odluka na lokalnom i centralnom nivou u skladu sa Zakonom o ravnopravnosti polova (50%).

Kroz FŽK, članice MŽK su povećale broj žena iz različitih sredina koje su učestvovalе u politici i procesima donošenja odluka sa 2,035 u 2019. na 2,064 u 2020. Obuhvatalo je 46 srpskih žena, 37 žena različitih sposobnosti i 184 žena iz ruralnih područja. MŽK je takođe nastavila saradnju sa Organizacijom za osobe sa mišićnom distrofijom i Ruka Ruci, posebno na povećanju političkog angažmana približno 27 žena različitih sposobnosti i 123 žena iz srpskih zajednica u procesima donošenja odluka, podržanih od EU. Detaljniji opis napretka postignutog u tom cilju nalazi se u sledećem odeljku.

Funkcionalna koalicija za jednakost na lokalnom i centralnom nivou Kosovski lobi za ravnopravnost polova funkcionalan u svim opštinama

Koalicija za ravnopravnost osnovana je 22. juna 2018. Nju čine žene u politici na nacionalnom i lokalnom nivou, kao i OCD koje vode žene. Koalicija nastoji da podrži i osnaži svoje članice da poboljšaju položaj žena u politici i donošenju odluka i da promovišu unapređenje rodne ravnopravnosti na Kosovu. Učesnici su se obavezali da će raditi na ispunjavanju ove zajedničke misije, bez obzira na njihove političke sklonosti, pol, starost, etničku pripadnost, sposobnost, religiju, region, nivo obrazovanja ili socijalno-ekonomski status.

*Članovi Lobija i Koalicije održavaju zajednički online
sastanak 11 novembra 2020.*

Kosovski lobi za ravnopravnost polova na Kosovu (u daljem tekstu: Lobi) uspostavljen je 2014. godine. Okuplja žene političarke i žene u civilnom društvu da se zalažu za lokalni i centralni nivo za napredak ka rodnoj ravnopravnosti i nastavio je da funkcioniše u 27 opština. Broj žena angažovanih u Lobiju 2020. godine iznosio je 541. Zajedno su grupe Lobija preduzele 42 inicijative za zagovaranje i doprinele 10 promena politike ove godine. Dana 4. novembra, zbog pandemije, Koalicija za ravnopravnost i Kosovski lobi za rodnu ravnopravnost održali su zajednički sastanak sa članicama MŽK-a, članovima opština i ostalim pristalicama putem platforme Zoom, na kojoj su razgovarali na temu: „Žene u donošenju odluka na lokalnom nivou“. Tokom ovog sastanka učesnici su razmenili svoja iskustva i razgovarali o mogućnostima zagovaranja za povećanje učešća žena i mladih žena u donošenju odluka na lokalnom nivou i važnosti primene Zakona o ravnopravnosti polova (ZRP).

“Svi ciljevi moraju se postići u okviru jednakog tretmana, osiguravanjem jednake zastupljenosti i muškaraca i žena. Ženama je generalno teže i suočavaju se sa preprekama na svom putu; međutim, ohrabrujem sve žene da ne odustaju“.

Selvie Rexhepi, zamenica gradonačelnika za zajednice u opštini Klokot

Unapređeni su kapaciteti žena u politici da se zalažu za ženske prioritete

Pomenuti sastanak, u kombinaciji sa radionicama koje su održane tokom godine, unapredio je kapacitete žena u politici da se zalažu za ženske prioritete, pružajući primere najboljih praksi i poboljšavajući njihove veštine zagovaranja. Izvršna direktorka MŽK-a, Igballe Rogova, nastavila je da pruža mentorske sesije za članove Lobija i grupe širom Kosova, putem 1.958 telefonskih poziva, imejlova ili poseta njihovim opštinama ove godine. Ove sesije su služile osnaživanju članova lobija u njihovom zalaganju za ženska prava i rodnu ravnopravnost. MŽK ne vidi članove lobija niti ih tretira kao članove političkih partija, već kao lidere u svojim opštinama. Izvršna direktorka MŽK-a je takođe promovisala njihove inicijative, podržavala ih u zastupanju i pomagala im u prevazilaženju različitih izazova u njihovom zalaganju za rodnu ravnopravnost.

Povećana svest o važnosti usklađivanja ZRP-a sa ostalim relevantnim zakonima

MŽK je nastavila da se zalaže za primenu ZRP-a. Dana 26. februara, izvršna direktorka MŽK-a, Igballe Rogova, sastala se sa tadašnjim kosovskim premijerom Albinom Kurtijem. Rogova je izrazila razočaranje zbog nedostatka primene ZRP-a u pogledu zastupljenosti žena na mestima koja donose odluke u novoj vladi, iako je ova vlada imala više žena na mestima koja donose odluke u odnosu na prethodne. MŽK je naglasila važnost nastavka uspešne saradnje između MŽK-a i Agencije za ravnopravnost polova (ARP), ističući da je ARP izuzetno važan mehanizam za praćenje primene ZRP-a. Komentarišući različite dokumente o politici, MŽK je takođe neprekidno naglašavala važnost usklađivanja izbornih zakona sa ZRP-om, obezbeđujući 50% učešća žena u opštinskim i nacionalnim skupštinama.

Predstavnici MŽK sastali su se sa tadašnjim kosovskim premijerom Albinom Kurtijem u februaru 2020. godine.

Povećana komunikacija i saradnja među ženama u politici, organizacijama koje vode žene i ženama glasačima po pitanjima koja smatraju prioritetima

Žene u politici, organizacije koje vode žene i glasačice su više komunicirale i sarađivale na pitanjima koja žene smatraju prioritetima uz podršku Koalicije za ravnopravnost, Lobija, MŽK-a, njenih članica i žena u politici. Na primer, članovi Lobija su se zalagali za pitanja koja žene smatraju prioritetima u bliskoj saradnji sa glasačima iz svojih opština. Ove godine, Lobi je održao 35 sastanaka sa ženama političarkama, glasačicama i nevladinim organizacijama. Spisak njihovih inicijativa nalazi se u Aneksu 2.

Tokom ove godine, putem inicijativa podržanih od strane FŽK, članice MŽK organizovale su 5 sastanaka sa ženama u politici o pitanjima koja one smatraju prioritetima. Spisak njihovih inicijativa nalazi se u Aneksu 1a.

U kontekstu tekućeg dijaloga između Kosova i Srbije, MŽK je organizovala nekoliko diskusija sa mladim ženama o njihovoj ulozi u mirovnim i bezbednosnim procesima. Među ovim diskusijama bile su dve radionice sa mladim ženama iz Đakovice i Dečana. Zbog pandemije, radionice su se odvijale putem interneta. Ove radionice su mladim ženama omogućile da prodube znanje o izgradnji mira, Rezoluciji Saveta bezbednosti Ujedinjenih nacija (UNSCR) 1325 o ženama, miru i bezbednosti i aktivnostima ženskih aktivistkinja i ŽODC-a na Kosovu u povećanju broja žena u donošenju odluka. Domaćin radionica je bila Igballe Rogova, izvršna direktorka MŽK-a, koja je podelila svoje iskustvo i iskustvo MŽK-a u zagovaranju primene Rezolucije 1325 na Kosovu. Na osnovu istraživanja sprovedenog sa različitim ženama, uključujući mlade žene, koje podržavaju UN Women, MŽK je takođe identifikovala prioritetna pitanja o kojima bi različite žene glasači želele da se razgovara u dijalogu između Kosova i Srbije.

Zagovaranje započeto oko pitanja koje žene smatraju prioritetima

Dana 14. februara, izvršna direktorka MŽK-a, Igballe Rogova, sastala se sa predsednikom parlamenta Vjosom Osmani. Rogova je izjavila da je u kontekstu dijaloga Kosovo-Srbija važno uspostaviti savetodavni odbor sastavljen od aktivista za ženska prava. Ovaj odbor bi trebalo da bude uspostavljen u obe države. Prema Rogovi, aktivisti obe zemlje mogu mnogo da doprinesu ovom procesu. Ovaj zahtev je podnet na osnovu Rezolucije UN-a 1325. Osmani je izrazila veliku zahvalnost za posvećenost MŽK-a u zaštiti prava žena i devojčica. Pitanja koje su žene identifikovale kao prioritete za dijalog su poslata kosovskim zvaničnicima i zvaničnicima EU, kao i podeljena medijima. Pitanja koje su žene identifikovale kao prioritete za dijalog, poslata su kosovskim zvaničnicima i zvaničnicima EU, kao i podeljena sa medijima.

MŽK je nastavila rad i napore na povećanju učešća žena u dijalogu između Kosova i

Predstavnici MŽK-a su se sastali sa prvom ženom koja je bila na mestu šefa Skupštine Kosova, Vjosom Osmani, u februaru 2020. godine.

Srbije. Ove godine, MŽK je bila deo nekoliko sastanaka sa drugim OCD koji su kulminirali uspostavljanjem Platforme civilnog društva za dijalog između Kosova i Srbije u septembru. Održano je nekoliko koordinacionih sastanaka kojima je prisustvovalo osoblje MŽK-a. Jedan od glavnih događaja bio je sastanak OCD-a i premijera Avdulaha Hotija, gde su MŽK i organizacije članice postavile pitanje primene Rezolucije UN-a 1325 u Dijalogu.

Ove godine, u okviru istraživanja pod nazivom *Gde je moje mesto za stolom? Doprinosi žena i očekivanja od kosovskih procesa izgradnje mira*, MŽK je u saradnji sa tri organizacije članice obavila 79 kratkih intervju sa različitim ženama i mladim ženama različitih etničkih grupa na Kosovu. Ovi kratki intervjui su identifikovali njihove potrebe i prioritete u dijalogu između Kosova i Srbije, što je doprinelo zagovaranju koje je usledilo (vidi dole). Očekuje se da će izveštaj o istraživanju biti objavljen početkom 2021. godine. Nalazi će i dalje služiti kao sredstvo za buduće zagovaranje u daljem jačanju učešća žena i mladih žena u mirovnim i bezbednosnim procesima.

Od 2005. godine, MŽK je nadgledala primenu Rezolucije UN-a 1325 o ženama, miru i bezbednosti na Kosovu. U avgustu je MŽK započela rad na drugom izdanju 1325 *činjenica i basni*, zbirci priča i podataka kako bi se utvrdilo kako se Rezolucija 1325 sprovodi na Kosovu u poslednjih 10 godina. Očekuje se da će ovo izdanje biti objavljeno početkom sledeće godine.

Dana 30. oktobra, uoči 20. godišnjice Rezolucije UN-a 1325 o ženama, miru i bezbednosti, MŽK je zatražila da Vlada Kosova obezbedi značajno učešće žena u pregovorima, miru i bezbednosnim procesima, zagarantovano ovom Rezolucijom. U ovom pismu MŽK je navela potrebe i prioritete različitih

žena različitih etničkih grupa na Kosovu prema dijalogu između Kosova i Srbije, tražeći od Vlade da se pozabavi ovim pitanjima.

Dana 31. oktobra, MŽK je kao vodeća grupa za ženska prava na Kosovu poslala pismo specijalnom predstavniku EU za dijalog Beograd-Priština Miroslavu Lajčaku. Ovim službenim pismom, MŽK je izrazila duboku zabrinutost zbog toga što ŽOCD nisu pozvani na nedavnu konsultaciju sa civilnim društvom na Kosovu u vezi sa dijalogom između Kosova i Srbije. MŽK je naglasila da EU, prema Rezoluciji Saveta bezbednosti UN 1325 i Strateškom pristupu EU ženama, miru i bezbednosti, ima odgovornost da osigura da žene budu deo mirovnih procesa. MŽK je takođe zatražila da potrebe i prioriteti žena u vezi sa dijalogom, identifikovani u pomenutom istraživanju, budu uključeni u dnevni red i obrađeni u tekućem dijalogu sa Srbijom.

MŽK je takođe podržala i osnažila žene da se identifikuju i zalažu za svoje prioritete. To je postignuto grantovima za članice MŽK-a za njihove inicijative zagovaranja putem FŽK-a. Fond je podržao napore članica da nadgledaju i zalažu se za sprovođenje postojećih zakona i politika. Ove godine, FŽK i Lobi su preduzeli 92 inicijative zagovaranja o pitanjima koja žene smatraju prioritetima.

Poboljšati institucionalizaciju rodno odgovornog budžetiranja na Kosovu

Rodno odgovorno budžetiranje (ROB) osigurava pravičnu, efikasnu i transparentnu alokaciju i trošenje javnih sredstava. MŽK je radila i zalagala se za institucionalizaciju ROB-a na Kosovu od 2011. godine. Godine 2020., MŽK je procenila prijave organizacija i istraživačkih centara koji se prijavljuju za povećane kapacitete i znanje u ROB-u i pozvala 11 organizacija da učestvuju u obukama o naprednom ROB-u; ROB

i javne nabavke; i uvodni ROB, kao deo zajedničke akcije Mreže za nadzor rodnog budžeta (MNRB). Pre toga, MŽK je u februaru organizovala internu obuku kako bi se osiguralo da su sve organizacije upoznate sa konceptima ROB-a, relevantnim kosovskim pravnim okvirom i kontekstom koji se odnosi na ROB. Ove organizacije uključuju: Udruženje žena Aureola, Organizacija za lokalne reforme (EULOC), Udruženje žena za ljudska prava u Mitrovici, Udruženje poslovnih žena WBA, Institut GAP, Demokratija za razvoj, Udruženje mladih za ljudska prava, Ruka Ruci, Naš Dom, Inicijativa žena Kosova i EcoKos žene. Tokom mrežnih obuka, MŽK je održala dva modula, Analizu budžetske potrošnje i Strategiju lobiranja i zagovaranja. Ove aktivnosti su doprinele izgradnji kapaciteta OCD-a za ROB. Pored toga, OCD iz regiona su sada povezane putem MNRB-a.

U martu, usred širenja pandemije COVID-19, MŽK je izradila [politički dokumnet](#) o merama za rešavanje COVID-19 iz rodne perspektive. Ovaj kratki prikaz politike je sadržao 16 preporuka Vladi za mere koje će više rodno odgovarati. Ovo je prethodilo istraživanju sprovedenom od jula do oktobra, koje tek treba da bude objavljeno, pod nazivom „Pandemija ne zna za pol“? Analiza rodnog fiskalnog budžeta: Odgovor Vlade Kosova na epidemiju COVID-19 iz rodne perspektive. Metodologija je podrazumevala mešovite metode: kancelarijski pregled svih istraživanja o pandemiji, vladinih odluka i relevantnih budžetskih dokumenata; intervjui sa zvaničnicima u ministarstvima i opštinama; kao i anketa sa OCD da bi se procenilo njihovo učešće u odgovoru na krizu, u kojoj je učestvovalo 75 OCD. Istraživanje uključuje preporuke različitim institucijama.

U novembru, MŽK je objavila svoj [politički dokument](#) o praćenju primene ciljeva održivog razvoja Ujedinjenih nacija (UN) SDG Pokazatelj 5.c.I „procenat zemalja sa sistemima za praćenje i javno

dodeljivanje sredstava za rodnu ravnopravnost i osnaživanje žena“, i ispitivanje napretka Vlade Kosova ka njegovom sprovođenju. Ovaj politički dokument je obuhvatio 11 preporuka različitim institucijama, sa odgovornostima vezanim za ROB.

U decembru, MŽK je održala orijentacionu sesiju sa šest organizacija sa Kosova nagrađenih grantovima za ROB, kao deo MNRB-a. Te organizacije uključuju: EULOC, Udruženje Poslovnih ŽenaWBA, Udruženje žena za ljudska prava u Mitrovici, Udruženje mladih za ljudska prava, Inicijativa žena Kosova i EcoKos žene. Njihovi projekti uključuju: „Nadgledanje i mentorisanje pravilne primene rodni politika u opštini Vitina“, „Osnaživanje žena kroz analizu lokalnih politika i učešće u rodnom budžetiranju na severu Kosova“, „Rodna perspektiva za održivo ekonomsko planiranje“, „Praćenje i analiza u kreiranju lokalnih politika iz rodne perspektive“, „Rodno budžetiranje ka rodno uravnoteženom ekonomskom razvoju“, i „Upravljanje higijenom menstruacije, čist život žena i devojčica“. MŽK će podržati OCD u njihovim inicijativama u sledećoj godini.

MŽK održava orijentacioni sastanak o ženskim pravima i drugim OCD koje su dobile ROB grantove u decembru 2020.

Konkretno preporuke za unapređenje rodno budžetiranja predstavljene zvaničnicima

MŽK je održala sastanak zagovaranja sa Državnom kancelarijom za reviziju, raspravljajući o preporukama sa ovom institucijom i o tome kako obezbediti dalji napredak u primeni UN-ovog indikatora Ciljeva Održivog Razvoja (SDG) 5.c.1. Na ovom sastanku, Nacionalna služba za reviziju je izjavila da su zainteresovani za uključivanje rodne perspektive tokom revizije budžeta i da će obezbediti saradnju između MŽK i odeljenja za reviziju učinka u okviru institucije. MŽK će imati više sastanaka za zagovaranje sa odgovarajućim institucijama kako bi razmotrili konkretne preporuke koje proizilaze iz ovog sažetka politike za 2021.

Poboljšanje i povećanje učešća ŽOCD-a u procesu pristupanja EU

MŽK je redovno doprinosila uključivanju organizacija članica i žena političara u proces pristupanja EU. Aktivistkinje i organizacije za ženska prava posebno su ohrabrene i pružena im je pomoć u pružanju doprinosa ovogodišnjem Izveštaju o napretku za 2020. godinu. Većina ovog zajedničkog doprinosa ogleda se u ovogodišnjem izveštaju. MŽK je takođe pomogla mnogim ženskim organizacijama, kako lokalnim, tako i regionalnim, da daju svoje preporuke za proces konsultacija TACSO o IPA III. Tačnije, sedam ŽOCD-ova je učestvovalo u ovim procesima.

ŽOCD-ovi i žene su bolje informisane o procesima pristupanja EU, njihovoj ulozi i načinu angažovanja

Pre pozivanja ŽOCD-ova da učestvuju u procesu pristupanja EU, MŽK doprinosi povećanju njihovog znanja i informisanju osnovnih organizacija o važnoj ulozi koju imaju u tim procesima. 12.-15. oktobra, MŽK je u partnerstvu sa Udruženjem Pravnica Evrope (EWLA) organizovala četiri mrežne radionice na temu „Jednaka prava i rodna ravnopravnost za žene i muškarce na Kosovu“, u kojima je učestvovalo približno 58 članova osoblja MŽK, organizacija članica, Koalicije za ravnopravnost (CfE) i članovi lobija. Izvršni direktor MŽK-a je naglasila da je „Pravna stečevina EU-a o rodnoj ravnopravnosti je veoma važna tema koju svi moramo dobro razumeti i koja će se koristiti za unapređivanje učešća žena u nekoliko sektora.” Organizacije članice MŽK raspravljale su o tome kako da zagovaraju za promene povezane sa procesom pristupanja EU, posebno iz rodne perspektive.

Lobi, članovi koalicije i osoblje MŽK-a učestvuju u četvorodnevnoj radionici o pravnim tekovinama EU o rodnoj ravnopravnosti čiji su domaćini bili EWLA i MŽK u oktobru 2020..

One su podelile svoja iskustva i buduće planove u vezi sprovođenja pravnih stečevina EU o rodnoj ravnopravnosti u kosovskom kontekstu. Osoblje MŽK-a, odgovorno za integraciju roda u proces pridruživanja EU, pomoglo je razmenom primera o tome kako članovi mogu da doprinesu i koriste pravne stečevine EU o rodnoj ravnopravnosti da bi zagovarali za bolje sprovođenje zakonodavstva o rodnoj ravnopravnosti. Članovi koji su učestvovali stekli su bolje razumevanje Nacionalnog programa za sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (NPISAA), strukture SSP-a, Kosovskog izveštaja o napretku, Evropske agende reformi II i drugih važnih procesa kroz koje mogu da doprinesu.

MŽK će nastaviti da konsultuje ŽOCD-ove u vezi sa procesima pristupanja EU i održaće informativnije sesije 2021. godine, jer je ovaj cilj bio malo ograničen 2020. godine zbog mera izolacije povezanih sa COVID-19.

Poboljšano je znanje i razumevanje zainteresovanih strana o važnosti uključivanja ŽOCD-a u procese pristupanja EU

MŽK je nastavila da zagovara za unapređivanje znanja i razumevanja zainteresovanih strana o važnosti učešća ŽOCD-a u procesima pristupanja EU. Ovaj proces zagovaranja sastojao se od pisama o

“Ovo je izvrsna radionica u kojoj smo zajedno raspravljale i pružili vam neophodna sredstva argumente kako biste u svom svakodnevnom radu mogli da koristite pravne stečevine EU o rodnoj ravnopravnosti...”

*Sylvia Cleff le Divellec, EWLA
predstavica*

zagovaranju, sastanaka zagovaranja i preporuka kroz postupak javnih konsultacija o više javnih politika. MŽK je takođe angažovala i druge ŽOCD-ove za rodnu integraciju NPSSSP-a 2020-2024, Izveštaj o napretku Kosova za 2020. godinu, i dostavljanje preporuka za Pododbor SSP-a za pravdu, slobodu i bezbednost.

Uspešan proces zagovaranja odvijao se i tokom nedelje zagovaranja EU koju je organizovala Fondacija Kvinna till Kvinna, gde se MŽK zajedno sa svojim članovima sastala sa predstavnicima EU - Korneelom de Schamp-om, službenikom za vladavinu zakona i evropskom poslanicom Violom Von Cramon, specijalnom izvestiteljkom za Kosovo. MŽK je sa njima, između ostalih pitanja, razgovarala i o nedovoljnoj obuhvaćenosti žena u procesu pristupanja EU. Nakon zagovaranja MŽK, Von Cramon je uputila pismo Specijalnom predstavniku EU, pitajući ga o daljim koracima koje planira da preduzme kako bi se više žena uključilo u mirotvorni proces.

“Doprinos koji dobijamo od vas je izuzetno značajan. Želeli bismo da produbimo našu saradnju u druge diskusije i vidimo kako možemo da zajednički podstaknemo više žena da se aktivno politički uključe.”

*MEP Viola von Cramon , EP
Izvestiteljka za Kosovo*

Poboljšanje rodne integracije u dokumentima vezanim sa pristupanjem Kosova EU i njihovo sprovođenje

MŽK je komentarisala ukupno 16 politika ove godine, uključujući i četiri vezane za pristupanje EU

- Proces konsultacija o instrumentu za pretpristupnu pomoć (IPA III)
- Izveštaj o napretku Kosova 2020 (zajedno sa Kosovskim centrom za rodne studije)
- Nacionalni program za sprovođenje Sporazuma o stabilizaciji (NPSSSP) 2020-2024
- Nacrt Evropske Reformske Agende II

Nakon zagovaranja MŽK, i NPSSSP i Izveštaj o napretku 2020. pokazuju evidentno poboljšanje nivoa rodne ravnopravnosti, pominjući ženska prava i rodnu ravnopravnost u više odeljaka.

Poboljšanje upućenosti i kapaciteta zvaničnika EU, Ministarstva za evropske integracije, Nacionalnih mehanizama za rodnu ravnopravnost i resornih ministarstava u rodnoj integraciji u dokumentima u vezi sa pristupanjem EU

MŽK je nastavila da pruža tehničku pomoć EU na Kosovu u vezi sa procesima integracije rodne ravnopravnosti, akcionim dokumentima, ugovorima i drugim relevantnim dokumentima. MŽK je pružila izgradnju kapaciteta, kao i direktne revizije i preporuke u raznim dokumentima EU. MŽK je nastavila saradnju sa bivšim strukturama Ministarstva za evropske integracije, spojenim u kabinetu premijera. Njihovo znanje o uključivanju roda u dokumente o pristupu EU poboljšalo se kao rezultat ove saradnje, kao i kroz proces javnih konsultacija. Dokumenti o pristupanju EU evidentno pokazuju poboljšanje u meri u kojoj obuhvataju rodnu integraciju, mada su potrebni dalji naponi na sprovođenju posvećenosti. MŽK je nastavila blisku saradnju sa Agencijom za ravnopravnost polova (AGE), kao glavnim mehanizmom za rodnu ravnopravnost na Kosovu. Ove godine AGE je finalizirao Nacionalni Kosovski program za rodnu ravnopravnost 2020-2024, uzimajući u obzir i inkorporišući sve preporuke koje je MŽK pružila tokom procesa izrade.

Poboljšanje sposobnosti različitih odbora, posebno Odbora za integraciju u EU i ŽOCD-ova, da nadgledaju primenu sa rodne perspektive

MŽK je, zajedno sa mnogim drugim OCD-ovim, zagovarala za poboljšanje rodne ravnopravnosti Nacrta zakona o radu i Građanskog zakonika. Zajedno sa Ženskim ekonomskim forumom, MŽK je zagovarao pred Odborom za zakonodavstvo u Parlamentu u vezi potrebe za izradu odredbi o materinstvu, očinstvu i roditeljskom odmoru u skladu sa Direktivom EU o ravnoteži između poslovnog i privatnog života. Slična pisma i zagovaračke tačke u vezi sa ovim pitanjem poslata su i drugim odborima, kao što je Pododbor SSP-a za inovacije, informatičko društvo i socijalnu politiku.

Poboljšanje sprovođenja APRR II

U cilju sprovođenja Akcionog plana za ravnopravnost polova EU (APRR) II, MŽK je radila na postizanju sledećih rezultata.

Poboljšana svest zvaničnika EU o potrebi za jaču političku posvećenost, dovoljnim budžetom i adekvatnim ljudskim resursima za sprovođenje APRR II

MŽK je 2020. godine izradila nacrt četiri sažetka o politikama koja su prikazana Komisiji EU, relevantnim predstavnicima Evropskog parlamenta i Kancelarijom EU na Kosovu (KEUK), sa konkretnim preporukama u vezi sa potrebom za snažnijom političkom posvećenošću, dovoljnim budžetom i odgovarajućim ljudskim resursima za primenu GAP II. Ovo je obuhvatilo:

1. **Rodno-odgovoran pristup spolnjem finansiranju EU:** Preporuke za novu zajedničku uredbu o sprovođenju
2. **Praćenje posvećenja EU o Rodnoj Ravnopravnosti:** o naučenim lekcijama iz APRR II informisati APRR III
3. **Praćenje posvećenja EU:** Preporuke za rodnu integraciju IPA III
4. **Koliko je dobro EU sprovela Akcioni plan rodne ravnopravnosti II u programu za Zapadni Balkan :** Analiza programiranja Instrumenta pretpristupačne pomoći II na osnovu indikatora Akcionog plana za rodnu ravnopravnost II

Pored toga, održano je nekoliko sastanaka sa predstavnicima KEUK-a u cilju poboljšanja primene APRR II.

Poboljšanje svesti relevantnih zvaničnika u vezi sa reformama potrebnim za dokumente i šablone, u pravcu poboljšanja sprovođenja APRR II

MŽK je podelila četiri gore pomenuta sažetka o politikama sa relevantnim zvaničnicima Evropske komisije, Evropskog parlamenta, Evropskog instituta za ravnopravnost polova (EIGE) i delegacije EU na Kosovu. Radeći to, MŽK je podigla svest relevantnih zvaničnika o potrebnim reformama, na osnovu preporuka novina.

Poboljšanje svesti osoblja EU i DČ-a u vezi APRR II i njegove implementacije

U 2020. MŽK je nastavila blisku saradnju sa KEUK-om na primeni APRR II, kao i sa podržavanjem KEUK-a u stvaranju akcionog plana za ovu svrhu. MŽK je obezbedila izgradnju kapaciteta, uključujući mentorstvo, podučavanje i obuku o različitim temama vezanim za APRR II. MŽK je takođe revidirala dokumente u skladu sa APRR II. Ovo je doprinelo jačanju svesti o APRR II i njegovoj primeni. U 2020, MŽK je takođe nastavila da podržava partnere ADA (Austrijska agencija za razvoj) u poboljšanju rodne odzivnosti njihovih programa. MŽK je podržala nekoliko ADA partnera u uključivanju rodne perspektive u njihov dizajn projekata, implementaciju, nadzor i evaluaciju.

Poboljšanje svesti među ŽOCD-ima NMRR-ima o APRR II i o tome kako podržati njegovo sprovođenje

Tokom obuke EWLA u oktobru, MŽK je objasnila APRR II i njegov značaj učestvujućim ŽOCD-vima i Nacionalnim mehanizmima za rodnu ravnopravnost (NMRR).. MŽK se takođe pozvala na APRR u svom zagovaračkom radu sa drugim ŽOCD-ima u regionu.

Poboljšanje dizajna APRR III, na osnovu lekcija naučenih iz APRR II

MŽK je 2020. godine pokušala da postigne napredak ka ovom cilju kroz sledeći rezultat:

Poboljšanje svesti o neophodnim poboljšanjima APRR III

U ovom cilju, MŽK je objavila kratki dokument o politici “Praćenje posvećenja EU o rodnoj ravnopravnosti: Lekcije naučene iz APRR II za informisanje APRR III “. MŽK je prenela preporuke nekoliko zainteresovanim stranama u Briselu, u cilju podizanja njihove svesti o poboljšanjima koja bi mogla da se uvedu u APRR III, na osnovu lekcija naučenih iz APRR II.

Poboljšanje transpozicija pravnih stečevina EU o ravnopravnosti polova u Kosovski zakon

MŽK neprekidno nadgleda transpoziciju pravnih stečevina EU o rodnoj ravnopravnosti u Kosovski zakon, kao jedan od primarnih uslova za unapređenje procesa pristupanja Kosova EU. MŽK je komentarisao nekoliko ključnih dokumenata u vezi pristupanja EU, predlažući bolju transpoziciju pravnih stečevina EU o rodnoj ravnopravnosti, posebno direktiva EU o ženskim pravima, trudnoći i rodnoj ravnopravnosti, sa fokusom na direktivu EU o ravnoteži između posla i privatnog života. Iako su se ove preporuke odrazile i ugradile u nekoliko politika, još uvek nedostaje njihova implementacija. MŽK će nastaviti da nadgleda i zagovara sprovođenje..

AGE, MEI i MLSW su bolje informisali o transpoziciji pravnih stečevina EU o rodnoj ravnopravnosti u Kosovski zakon

MŽK kontinuirano podržava bolju transpoziciju pravnih stečevina EU o ravnopravnosti polova na Kosovu. MŽK je pružila značajan doprinos boljoj transpoziciji pravnih stečevina EU o ravnopravnosti polova, tokom procesa finalizacije KPGE 2020-2024. Prethodni MEI je takođe kontinuirano informisan o potrebama za transpozicijom tokom saradnje na izradi nacрта ERA, NPSSSP ii tokom konsultativnih sastanaka o SSP. MŽK je održala mnoge zagovaračke sastanke sa MRSZ-om, kako bi ih informisala o boljem transponovanju pravnih stečevina EU o rodnoj ravnopravnosti u odnosu na Nacrt zakona o radu.

Ženska prava na zdravstvenu zaštitu

Dugoročni cilj ovog programa je pružiti ženama pristup kvalitetnoj zdravstvenoj zaštiti po priuštivim cenama. Iako se čini da je reproduktivno zdravlje žena u fokusu većine razvojnih aktivnosti, MŽK smatra celokupno zdravstveno stanje žena jednako važnim. Iako su resursi za rad na poboljšanju pristupa žena kvalitetnoj zdravstvenoj zaštiti i dalje ograničeni, postignut je određen napredak ka ovom cilju, zahvaljujući radu članova MŽK-a, podržanom od strane MŽK.a, kroz nekoliko aktuelnih inicijativa. Dalje, MŽK je prikupljala sredstva za veći fond za svoje članove kako bi podržala njihov budući rad na implementaciji ovog cilja. Ovo je posebno tačno jer je epidemija COVID-19 u prvi plan iznela specifične izazove sa kojima se različite žene mogu suočiti pri pristupu kvalitetnoj zdravstvenoj zaštiti.

Život bez rodno zasnovanog nasilja

Dugoročni cilj ovog programa je da žene i djevojke žive život bez rodno zasnovanog nasilja. U tom pravcu, nakon opsežnog zagovaranja MŽK i njenih članica, Skupština Kosova je 25. septembra 2020. izglasala izmenu Ustava Republike Kosovo, zvanično inkorporirajući i direktno primenjujući Konvenciju Saveta Evrope o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u porodici, poznate kao Istanbulska konvencija. Sama Konvencija postavlja standarde za sprečavanje i borbu protiv nasilja u porodici. Ona prepoznaje obavezu države da u potpunosti adresuje rodno zasnovano nasilje u svim njegovim oblicima i da preduzme mere za sprečavanje nasilja nad ženama, zaštitu žrtava i krivično gonjenje počilaca. Nakon opsežnog zagovaranja, ovo je bio važan rezultat napora MŽK, između ostalih, ove godine.

Poboljšanje primene zakonskog okvira o nasilju u porodici, uključujući institucionalnu odgovornost za pomoć onima koji su pretrpeli nasilje

2020. godine, MŽK je sprovedla istraživanje za svoj peti izveštaj o praćenju rodno zasnovanog nasilja (RZN) na Kosovu, koji sledi prethodne izveštaje o praćenju MŽK-a: *Bezbednost počinje kod kuće* (2008); *Više od reči na papiru* (2009); *Nema više izgovora* (2015); *Sa reči u akciju?* (2018). Istraživački tim obavio je intervju sa institucijama koje su odgovorne za rešavanje rodno zasnovanog nasilja u skladu sa Krivičnim zakonikom, Standardnim operativnim procedurama, Nacionalnom strategijom Republike Kosovo za zaštitu od nasilja u porodici i Akcionim planom 2016-2020 i drugim relevantnim pravnim okvirima.

Intervjui su obavljeni sa skloništima, policijom (seoskom i gradskom), sudijama, tužiocima, advokatima žrtava, centrima za socijalni rad, finansijerima koji se bave RB, lekarima, medicinskim sestrama, Kosovskom sudskom medicinskom agencijom, Kosovskim institutom za javnu upravu, raznim OCD i predstavnicima ministarstava i opštine u svih sedam regiona Kosova. Izveštaj će biti objavljen početkom 2021. godine. Nalazi iz ovog izveštaja informisaće zagovaranje MŽK-a ka poboljšanju primene pravnog okvira vezanog za nasilje u porodici, između ostalih vrsta RZN-a.

Dalje, putem pravne pomoći, MŽK-a je podržala žene da traže pravdu za nasilje koje su pretrpele, direktno doprinoseći poboljšanoj primeni. Tim RZN-a je podržao otprilike 21 slučaja tokom ovog perioda, informišući žene o njihovim pravima, institucijama kojima mogu da se obrate i upućujući ih kod pravnika za pravnu pomoć. Žene su upućene u relevantne pravosudne institucije, kao i psihologe u skloništima radi savetovanja. Kao rezultat ovih uputstava, advokat MŽK-a je pokrenuo postupak koji se odnosi na pet tekućih slučajeva u sudovima i drugim institucijama. MŽK je takođe imala sudske posmatrače koji su pratili slučajeve RZN-a na sudovima, ka identifikovanju preporuka za poboljšanje sprovođenja zakonskog okvira.

Predstavnici MŽK-a i EULEX-a razgovaraju o poboljšanju među-institucionalnog odgovora na rodno zasnovano nasilje na Kosovu u septembru 2020.godine

Poboljšano znanje o meri u kojoj je primenjen pravni okvir koji se odnosi na nasilje u porodici, kao i svest o porodičnom nasilju i njegovoj rasprostranjenosti.

Predstojeći izveštaj o istraživanju će informisati MŽK i relevantne zainteresovane strane o promenama u znanju među različitim institucijama od 2015. godine. Na osnovu nalaza, MŽK će organizovati zagovaračke inicijative podržane od članova, kako bi se osiguralo da su predstavnici institucija i ŽOCD-a koji pružaju usluge za žene i devojke koje su pretrpele RZN, povećali znanje. Da bi se povećala svest građana, MŽK je organizovala različite kampanje na društvenim mrežama. MŽK je takođe otvorila svoju izložbu „Prekini tišinu: Nasilje se be krije u četiri zida“, koja ima za cilj informisanje građana o različitim vrstama nasilja, rasprostranjenosti nasilja i pruža detaljne informacije o svakoj instituciji, njihovim odgovornostima i kontaktnim podacima. Zbog pandemije COVID-19, MŽK se, zajedno sa skloništim i dnevnim centrima, usredsredio na povećanje kapaciteta za podršku ženama suočenim sa RZN-om tokom zatvaranja, posebno tokom mera izolacije. Zvanični podaci su pokazali da je za vreme pandemije zabeležen porast od 30% prijavljenih slučajeva nasilja u porodici

“Izložba se nastavila i ove godine, znajući da je, na žalost, došlo do alarmantnog porasta slučajeva nasilja u porodici tokom karantina i ograničenja kretanja”

Adelina Berisha, Menadžer programa za rodno zasnovano nasilje, MŽK

Institucije i drugi akteri upoznati sa stepenom pod kojim je sproveden zakonski okvir za naselje u porodici

MŽK je nastavila da posmatra slučajeve nasilja nad ženama upućene odeljenju za teške zločine u osnovnim sudovima na Kosovu. Ovaj postupak praćenja trajao je od februara do marta, a zatim od maja do jula u osam osnovnih sudova: Priština, Podujevo, Peć, Istog, Prizren, Suva Reka, Uroševac, i Gnjilane. U aprilu posmatranje nije bio moguće usled zatvaranja i izolacije zbog COVID-19. Tokom ovog perioda, posmatrači su radili od kuće, sprovodeći dalju analizu svojih prethodno posmatranih sudskih slučajeva i razrađivali su izveštaje sa posmatranja. Ukupno je šest posmatrača pratilo 398 sudskih ročišta i napisalo 33 izveštaja. Dalje, kao deo istraživanja, MŽK je upoznala i intervjuisala 189 predstavnika institucija, civilnog društva i međunarodnih organizacija kako bi izmerila njihovu svest i stavove u vezi sa RZN-a. Nakon objavljivanja predstojećeg izveštaja o istraživanju RZN-a na Kosovu, MŽK će organizovati zagovaračke sastanke kako bi informisala relevantne institucije i građane o meri u kojoj je primenjen pravni okvir za nasilje u porodici. Kroz ove sastanke zagovaranja, MŽK će pokušati da adresira preporuke za istraživanje u vezi sa sprovođenjem zakonskog okvira.

MŽK i njeni članovi su angažovani ka daljem sprovođenju zakonskog okvira o nasilju u porodici

MŽK je sarađivala sa pružiocima usluga OCD i prvenstveno skloništima, savetujući i upućujući slučajeve nasilja u porodici. Kroz saradnju sa skloništima, MŽK je dalje promovisala među-institucionalnu saradnju i podigla svest o različitim mehanizmima upućivanja dostupnim preživelim i pružiocima usluga. Skloništa

su ukupno podržala, savetovala i uputila 277 žena i dece. Do sada je svaka žena bila informisana o svojim pravima i ulozi institucija.

Kosovo je, 16. marta, primenilo mere zaključavanja zbog pandemije COVID-19. MŽK je brzo reagovala tako što je obezbedila da skloništa i pružaoci usluga imaju pristup ličnoj zaštitnoj opremi, kao i drugim zaliham za hitne slučajeve kako bi funkcionisali. MŽK je odgovorila na razne zahteve medija i institucija u vezi sa RZN-om i njegovim potencijalnim porastom u ovoj situaciji. MŽK je sproveda brze konsultacije sa svojim organizacijama članicama da bi procenila njihove potrebe i prikupila sredstva kako bi se zadovoljile sve hitne potrebe. MŽK je takođe sproveda brzo istraživanje i objavila preporuke za vladu koja nije pravilno sproveda rodnu analizu kako bi informisala svoj odgovor na COVID-19 ili potencijalni uticaj postupaka zatvaranja sa rodne perspektive.

MŽK je pratila efekte COVID-19 na RZN, što je otkrilo hitnost za bolju koordinaciju u vezi sa finansiranjem skloništa i u kampanjama za podizanje svesti javnosti u vezi sa RZN-om. MŽK je zagovarala sa lokalnim i međunarodnim institucijama za poboljšani,

Organizacija članica MŽK-a "Hareja" održava okrugli sto o sprečavanju nasilja i važnosti prijave nasilja, u okviru inicijative "Ne budi tiha – govori"

bolje koordinirani, zajednički odgovor. Ovo je doprinelo uspostavljanju podgrupe za RZN, koju je predvodio AGE.

Povećanje performanse i kvaliteta usluga skloništa, posebno u pogledu rehabilitacije i reintegracije

MŽK je, zajedno sa Autonomnim ženskim centrom u Srbiji, započeo razvoj novog protokola tele-video-savetovanja za podršku ženama koje su pretrpele nasilje. To uključuje razmenu znanja i prakse između Kosova i Srbije radi razgovora i finalizacije protokola početkom 2021. godine.

Od 2012. godine, MŽK je zagovarao za dovoljan budžet za pokrivanje svih troškova neophodnih skloništima za zaštitu žena i dece koja su pretrpela nasilje. Nakon zagovaranja MŽK-a, skloništa i dnevnih centara, Kosovski parlament je dodelio budžet za skloništa i dnevne centre 2019. godine. Međutim, skloništa su se i dalje suočavala sa problemima u primanju ovih sredstava zbog nestabilne političke situacije. Uprkos zagovaranju, raspodela sredstava je bila jako odložena i manja od predviđene. Nedostatak dovoljnog finansiranja, zajedno sa kašnjenjem u primanju takvog finansiranja, doveli su žene i decu u rizik. Da bi se pozabavila tim problemom i identifikovala održivije rešenje, u februaru 2020. godine, MŽK se sastala sa nedavno izabranim kosovskim premijerom Albinom Kurtijem, tada novom ministarkom pravde Albulenom Haxhiu i tada novom predsednicom Kosovske skupštine Vjosom Osmani. Tokom ovih sastanaka, MŽK je zagovarala za trajnu budžetsku liniju posvećenu skloništima i dnevnim centrima. Odgovarajući na ove zahteve, Osmani je obećala da će podržati MŽK u njenom cilju

uspostavljanja posebne budžetske linije za skloništa. Parlament je 15. marta odobrio budžet za 2020. godinu, koji uključuje 900.000 evra za skloništa i dnevne centre na Kosovu.

6. oktobra, MŽK, skloništa i dnevni centri za nasilje nad ženama, poslali su otvoreno pismo premijeru Avdullahu Hotiju, Ministarki Ministarstva finansija Hikmeti Bajrami i Ministru rada i socijalne zaštite, Skenderu Reçica, tražeći blagovremeno donošenje novog zakona o budžetu 2021, uključujući finansiranje skloništa i dnevnih centara. Nova linija usluga za skloništa povećana je 2021. godine, na ukupno milion evra. Ovi napori su rezultat lobiranja MŽK-a, skloništa i dnevnih centara.

Poboljšati svest i pažnju među zvaničnicima i građanima u suočavanju sa rodno zasnovanim nasiljem, uključujući porodično nasilje, silovanje i seksualno uznemiravanje

Kao i prethodnih godina, 8. marta, na Međunarodni dan žena, MŽK se pridružila protestnom maršu „Mi marširamo, mi ne slavimo“. Pored marša u Prištini, aktivisti su ove godine organizovali slične marševe u Uroševcu i Mitrovici.

MŽK je ponovo podigla svoj glas protiv nasilja nad ženama na Kosovu 16. juna. „Ne ohrabrujte počinioc“ i „Nema više izgovora“ bili su među sloganima koje je osoblje MŽK držalo u rukama na protestu organizovanom ispred tužilaštva u Prištini. Aktivisti su želeli da dignu svoj glas protiv nasilja i ubistava žena i protiv višestrukih kratkih

Marš osoblja MŽK za ženska prava u martu 2020. godine

kazni koje su počinioci dobili ove godine. Osigurali su se da drže svoje fizičke distance, nose maske i ograniče broj učesnika. Kao što je pomenuto, MŽK je takođe održala nekoliko zagovaračkih sastanaka sa zvaničnicima kako bi podigla njihovu svest o nedostacima u primeni relevantnog pravnog okvira i preporukama za poboljšanje sprovođenja.

Više građana informisanih o pravnom okviru i njihovim pravima

30. oktobra, MŽK je ponovo otvorila izložbu „Prekini tišinu: Završavanje nasilja iza zidova“. Izložba informiše građane o različitim oblicima nasilja, gde mogu da prijave nasilje, kao i detaljne informacije o ulogama i odgovornostima svake institucije. Oko 70 žena i 77 muškaraca dobilo je informacije o relevantnim institucijama koje su odgovorne za nasilje u porodici. Zbog situacije sa COVID-19, MŽK je morala da odloži organizovanje izložbe u drugim opštinama. Da bi se obezbedilo pravilno širenje informacija koje se dele na izložbi, MŽK je angažovala kompaniju za snimanje i izradu filma sa izložbe. Ovo će omogućiti MŽK-u da dalje deli informativni film tokom cele godine i naredne godine, ciljajući više publike.

Građanin čita sažetak izložbe u oktobru 2020. godine.

Pored toga, podržani od strane FŽK-a, članice MŽK-a: Udruženje za obrazovanje i porodičnu brigu, Aktivne žene iz Đakovice i Nezavisno udruženje žena Hareja, povećale su svest 913 žena i muškaraca o rodno zasnovanom nasilju u svojim zajednicama. MŽK je takođe podržala skloništa u njihovim savetodavnim uslugama u vezi sa zakonskim pravima i po potrebi pružila preporuke advokatu MŽK.

Poboljšanje politike i procedure za rešavanje seksualnog uznemiravanja

Koordinacija između OCD-a koje vode žene, javnih institucija i drugih radnih mesta je poboljšana u smislu instaliranja boljih mehanizama za prijavljivanje i istraživanje slučajeva seksualnog uznemiravanja

25. novembra, u okviru 16 dana aktivizma protiv rodno zasnovanog nasilja, Premijer Republike Kosovo, Avdullah Hoti potpisao je Politiku protiv seksualnog uznemiravanja u javnoj upravi. KGSC, član MŽK, u saradnji sa Kancelarijom za dobro upravljanje (KDU), pripremio je politiku protiv seksualnog uznemiravanja u javnoj administraciji na Kosovu radi primene Zakona br. 05/L-021 o zaštiti od diskriminacije i Zakon br. 05/L-

KCRS i premijer Hoti govore na potpisivanju Politike protiv seksualnog uznemiravanja u javnoj upravi na Kosovu u novembru 2020.

020 o ravnopravnosti polova. Cilj ove politike je stvaranje radnog okruženja u kojem se sprečava i sankcioniše svaki oblik seksualnog uznemiravanja.

Poboljšanje institucionalne i javne podrške za osobe koje su tokom rata doživele seksualno nasilje

Na 20. godišnjicu Rezolucije 1325 Saveta Bezbednosti UN-a o ženama, miru i bezbednosti, MŽK je poslala otvoreno pismo specijalnom predstavniku EU za dijalog Beograd-Priština, Miroslavu Lajčaku. MŽK je navela glavne prioritete žena tokom tekućeg dijaloga sa Srbijom. To uključuje krivično gonjenje ljudi koji su počinili ratne zločine, uključujući seksualno nasilje počinjeno tokom rata.

MŽK i njeni članovi podržavaju osobe koje su tokom rata doživele seksualno nasilje

Žrtvama porodičnog nasilja, kao i preživelim seksualnog nasilja tokom rata će sada biti lakše da pronađu posao. To je omogućeno zahvaljujući Memorandumu o razumevanju (MOR), potpisanom 8. jula, između Ministarstva pravde, Mreže maloprodajnih prodavača i MŽK, na osnovu inicijative Žene UN-a.

MŽK, Ministarstvo pravde i maloprodajna mreža su u julu 2020. godine potpisali Memorandum o razumevanju za zapošljavanje žrtava nasilja u porodici i seksualnog nasilja tokom rata.

Poboljšana je svest i pažnja u vezi sa tretmanom rodno zasnovanog nasilja među službenicima i građanima, uključujući porodično nasilje, silovanje i seksualno uznemiravanje

MŽK je imala više od 110 slučajeva medijskog izveštavanja, što je podiglo svest građana o nasilju u porodici. MŽK je takođe imala nekoliko mrežnih kampanja na društvenim mrežama koje su podizale svest o različitim oblicima rodno zasnovanog nasilja..

Ekonomsko osnaživanje žena

Dugoročni cilj ovog programa je da žene i muškarci imaju jednake ekonomske mogućnosti kod kuće i u javnoj sferi. Postignut je napredak u postizanju ovog cilja, što ilustruju koraci preduzeti ka ostvarivanju sledećih ciljeva i rezultata.

Poboljšanje uslove za učešće žena u radnoj snazi

2020. godine, MŽK je zajedno sa svojim partnerskim organizacijama i članovima regionalne koalicije protiv rodno zasnovane diskriminacije Žena na radnom mestu održao 44 sastanka kako bi planirao i preduzeo zajedničko zalaganje za sprovođenje zakona protiv diskriminacije. Pored toga, uz podršku partnera i subvencije iz regiona, zvaničnicima je prijavljeno 56 slučajeva diskriminacije na osnovu pola. Većinu napora u okviru ovog cilja podržala je EU, a sufinansirala SIDA. U pravcu postizanja ovog cilja postignut je napredak u sledećim očekivanim rezultatima.

“Osim što žive u teškim uslovima, žene ovog regiona takođe doživljavaju izolaciju i marginalizaciju od svojih porodica i društva u celini.”

*Pranvera Hajzeri-Bullaku, Director
of Rikotta Organization*

Institucije i ključni akteri su svesniji stepena rodne diskriminacije na radnom mestu na Kosovu i načina za njeno rešavanje

Prošle godine je, MŽK, zajedno sa svojim regionalnim partnerima, objavila sedam izveštaja o rodnoj diskriminaciji i radu u regionu, uključujući jedan za svaku od šest zemalja ZB-a i jedan regionalni izveštaj. Ti su izveštaji sadržali specifične preporuke za institucije za bolje rešavanje rodne diskriminacije. Ove godine, MŽK je održala 42 odvojena sastanka sa zainteresovanim stranama radi razgovora o preporukama. Tokom ovih sastanaka, partneri su podigli svest zainteresovanih strana o pravnom okviru, bazi podataka i drugim koracima za sprečavanje i praćenje slučajeva rodno zasnovane diskriminacije. Pored toga, mediji su 60 puta izveštavanjem pokrili pitanja koja se tiču diskriminacije žena na poslu, doprinoseći svesti o ovoj temi. MŽK je sarađivala sa svojim partnerima, AGE-om i Institucijom Ombudsperson-a radi širenja informacija.

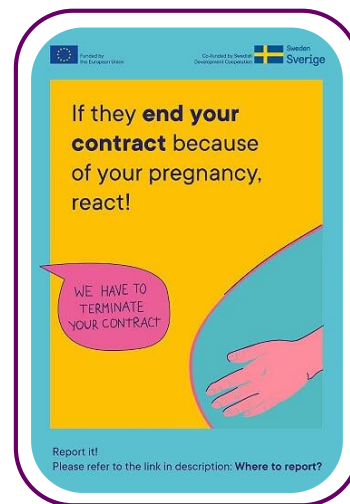
Član MŽK „Okarina e Runikut“ održava okrugli sto u julu 2020. godine u okviru inicijative „Promovisanje zapošljavanja za korisnike šeme socijalne pomoći u regionu Drenice“, koju podržava FŽK.

Povećana svest o pravnom okviru u vezi diskriminacije među zainteresovanim stranama, uključujući zvaničnike, OCD-ove i sindikate, i kako poboljšati njegovo sprovođenje

Mreža je u saradnji sa svojim regionalnim partnerima održala 35 sastanaka za podizanje svesti zainteresovanih strana. Učestvovanjem na raznim panelima, seminarima, konferencijama i radionicama, predstavnici ove koalicije podigli su svest zainteresovanih strana o konceptima diskriminacije i načinima njenog sprečavanja. Pomenuta koalicija koju je koordinirala MŽK je preko internet mreže pokrenula kampanju za informisanje radnika o potencijalnim kršenjima prava, uključujući uslove rada usred pandemije. Kampanja je takođe informisala ljude o besplatnoj pravnoj pomoći ukoliko žele da prijave rodnu diskriminaciju i kršenja prava radnica.

Dostupnost informacija, uključujući i te o razlici u platama među polovima, neformalnoj ekonomiji i šemama socijalne sigurnosti

MŽK je započela novu inicijativu koju finansira EU o „Unapređenju rodne ravnopravnosti kroz pristupanje EU“. Jedna od aktivnosti će uključivati vršenje rodni analiza neanaliziranih sektora radi informisanja o procesu pristupanja EU. 2020. godine MŽK je preduzela konsultacije sa zainteresovanim stranama i na osnovu njih je odlučila da svoju sledeću analizu usmeri na

neformalnu ekonomiju, koja će započeti 2021. Dostupnost informacija o neformalnoj ekonomiji postala je veoma važna i u vezi sa adresiranjem COVID-19.

Poboljšan pristup pravdi u slučajevima rodno zasnovane diskriminacije na radnom mestu

Zajedno sa partnerima u regionu, MŽK je olakšao pristup ženama pravdi pružajući im pravnu pomoć, i u toku pandemije COVID-19. To je obuhvatilo prijavljivanje rodne diskriminacije relevantnim institucijama. Partneri podržani od strane MŽK su pružili pomoć u 56 slučajeva tokom 2020. Ova koalicija predvođena MŽK-om, nastaviće da pruža zakonsko zastupanje i posmatranje slučajeva rodno zasnovane diskriminacije radi poboljšanja bavljenja tim slučajevima 2021. godine.

Više priuštivih mogućnosti brige za dece na raspolaganju

U ranije pomenutom doprinosu MŽK-a u nekoliko dokumenata o politici, posebno u vezi sa pristupanjem EU, MŽK je neprekidno naglašavala značaj da Kosvoai pruža više priuštivih mogućnosti

“Trudna sam i to je jedan od glavnih razloga zašto mi poslodavac nije dao ugovor. S tim u vezi sam zatražila pomoć od Kosovskog pravnog instituta, a oni su mi odmah odgovorili i uputili me šta da radim i kako da postupim.”

A.M, koja je dobila pravnu pomoć od MŽK-a i Kosovskog pravnog instituta

za brigu dece kako bi se omogućilo većem broju žena da rade. MŽK je nastavila da zagovara da vlada otvori više centara za brigu o deci, kao i da međunarodni finansijeri podrže ovaj rad. Usred epidemije COVID-19, nedostatak dostupnosti brige o deci takođe je primećen kao ozbiljan problem za žene, od kojih su neke izgubile posao jer nisu imale raspoložive mogućnosti za brigu o deci usred mera izolacije. MŽK je istakla ovo pitanje u svom predstojećem istraživanju vladinog odgovora na COVID-19 i preduzela je planiranje novih inicijativa za dalje rešavanje ovog važnog pitanja počev od 2021. godine..

Povećanje procenta žena koje imaju pristup nasleđstvu i vlasništvu nad imovinom

MŽK nije direktno doprinela povećanju procenta žena koje imaju pristup nasleđstvu ili imovini ove godine. Međutim, putem Kosovskog ženskog fonda, članice MŽK-a su direktno doprinele da pet žena započnu postupak registracije imovine i/ili postupak nasleđivanja radi prenosa imovine na njihova imena.

Više građana je svesno prava žena na nasleđe i vlasništvo nad imovinom

Kroz FŽK, sledeći članovi MŽK-a su povećali svest o naslednim pravima žena među 457 ljudi (394 žene, 63 muškarca): Omladinski centar Lipjan, Daunov sindrom Kosovo, Moravski Biser, EcoKos Women, Okarina e Runikut, NVO Drugeza, i Mreža Organizacija Romkinja, Aškalijki i Egipćanki na Kosovu. Kroz njihove inicijative, građani i predstavnici institucija su bolje razumeli značaj ženskog prava na nasleđstvo i njegov uticaj na ekonomsko osnaživanje žena.

Poboljšanje rodne perspektive u reformama vezanim sa procesom pristupanja EU

Kao što ilustruje sledeći rezultat i gore pomenuti rezultati, komentari MŽK-a u dokumentima koji se odnose na pristupanje EU, doprineli su poboljšanju rodne perspektive u reformama vezanim za EU. Nekoliko preporuka MŽK-a je usvojeno od Vlade i/ili EU, poboljšanjem tako rodne perspektive u reformama.

Poboljšan je nadzor politika i programa EU na Kosovu iz rodne perspektive

MŽK je nastavila da preispituje akcije i ugovore koje podržava EU na Kosovu, ka integrisanju rodne perspektive u ovim dokumentima. 2020. godine MŽK je izvršila brzu reviziju tekućih programa EU kako bi identifikovala područja gde bi ugovornici mogli da bolje integrišu rodnu perspektivu u svoj rad, a MŽK će pratiti ove preporuke sa EU, ugovornicima i korisnicima, kao i sa vladom Kosova, 2021. godine. Ove godine, MŽK je podržala nadzor sprovođenja Akcionog plana EU za rodnu ravnopravnost (APRR) II na Kosovu i u regionu Zapadnog Balkana učesćem u proceni njegovog sprovođenja, podržavajući EU na Kosovu u nadzoru njegovog sprovođenja i pisanju sažetih informacija o gore pomenutoj politici na ovu temu, prateći posvećenost EU: Preporuke za integrisanje rodne ravnopravnosti IPA III.

Poboljšanje pristupa kvalitetnom i rodno osetljivom obrazovanju

Poboljšanje pristupa kvalitetnom i rodno osetljivom obrazovanju je novi program u Strategiji MŽK-a, odlukom članova MŽK-a. Dok MŽK traži sredstva za postizanje ovog dugoročnog cilja, MŽK je podržala svoje članove putem FŽK-a. Njihove inicijative su u toku. U međuvremenu, MŽK prikuplja sredstva za nastavak ovog rada naredne godine.

Ocenjivanje rada MŽK-a

MŽK će izvršiti godišnju ocenu svog rada tokom Godišnjeg sastanka članstva MŽK u decembru, a rezultati će biti uključeni u konačni godišnji izveštaj, koji će biti objavljen 2021. godine

Finansijski izveštaj MŽK-a za 2020

Sledeći finansijski izveštaj sadrži informacije od 30. novembra 2020. Konačni revidirani finansijski izveštaj biće dostavljen u objavljenoj verziji Godišnjeg izveštaja za 2020. godinu 2021. godine. Sva sredstva su predstavljena u evrima.

Donatori i brojevi ugovora	Datumi sprovođenja	Projekti	Preneta sredstva iz 2019	Dati grantovi preko FŽK	Ukupna sredstva	Bilans (za potrošnju u decembru ili prenos u narednu godinu 2021)
Austrijska agencija za razvoj i saradnju	01.01.2018 - 31.12.2020	Dalje unapređenje prava žena na Kosovu	213,062	47,199	213,062	29,336

Donatori i brojevi ugovora	Datumi sprovođenja	Projekti	Preneta sredstva iz 2019	Dati grantovi preko FŽK	Ukupna sredstva	Bilans (za potrošnju u decembru ili prenos u narednu godinu 2021)
8299-01/2018 (01.01.2018 – 31.12.2020)						
Evropska služba za spoljne poslove i Sida preko Kvinna till Kvinna 2018/394402	23.03.2018 - 28.02.2021	Osnaživanje OCD u borbi protiv diskriminacije i unapređenje radnih prava žena	313,300	281,605	456,462	30,616
Evropska služba za spoljne poslove 2018/404-465	20.12.2018 - 20.12.2022	Jačanje učešća žena u politici	36,659	26,818	143,559	78,932

Donatori i brojevi ugovora	Datumi sprovođenja	Projekti	Preneta sredstva iz 2019	Dati grantovi preko FŽK	Ukupna sredstva	Bilans (za potrošnju u decembru ili prenos u narednu godinu 2021)
EU / Reaktor – Istraživanje u akciji 2019/414-028	01.03.2020 - 30.04.2023	Unapređenje rodne ravnopravnosti u procesu pristupanja Kosova EU			30,180	8,035
Fondacija Kvinna till Kvinna KO01SID16-31005	01.01.2019 - 31.12.2020	Unapređenje rodne ravnopravnosti u procesu pristupanja Kosova EU	2,051		42,693	7,079
Fondacija Kvinna till Kvinna BN55SID16 - 2019	01.04.2019 - 31.12.2019	EU fokusirano istraživanje „Finansiranje	5,652	3,755	13,677	4,854

Donatori i brojevi ugovora	Datumi sprovođenja	Projekti	Preneta sredstva iz 2019	Dati grantovi preko FŽK	Ukupna sredstva	Bilans (za potrošnju u decembru ili prenos u narednu godinu 2021)
		ženskog pokreta na ZB-u"				
Kvinna till Kvinna Foundation KO01RAM03-31008	01.10.2020 - 31.12.2020	Jačanje ženskog pokreta na Kosovu			31,413	18,906
Kancelarija EU na Kosovu 2020/415-391	13.03.2020 - 12.11.2022	Pružanje podrške implementaciji APRR II i integraciji rodni pitanja			28,000	15,835
Žene UN-a 2019 PCA - 00113666	05.11.2019 - 31.01.2021	Osnaživanje mladih za mirnu, prosperitetnu i	13,362	10,556	26,937	3,621

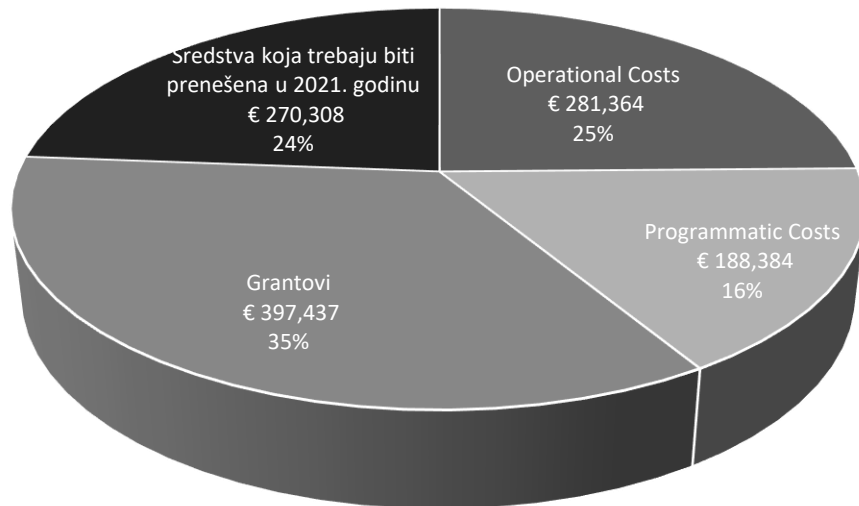
Donatori i brojevi ugovora	Datumi sprovođenja	Projekti	Preneta sredstva iz 2019	Dati grantovi preko FŽK	Ukupna sredstva	Bilans (za potrošnju u decembru ili prenos u narednu godinu 2021)
		održivu budućnost na Kosovu				
UN Women 2020 PCA - 00113666	19.05.2020 - 21.04.2021	Primena normi, promena uma - EVAW II		18,500	35,780	11,632
ADA I Sida preko Centra za istraživanje i kreiranje politika, 2841-00/2019	01.11.2019- 31.07.2022	Mreža nadzornika rodnog budžeta u ZB-u i Republici Moldavije	24,438		24,438	15,394
ADA preko Autonomnog ženskog centra 8374-02/2019	01.12.2019 - 31.12.2022	Institucionalizacij a kvalitetnih usluga rehabilitacije i	31,161	9,000	71,085	30,801

Donatori i brojevi ugovora	Datumi sprovođenja	Projekti	Preneta sredstva iz 2019	Dati grantovi preko FŽK	Ukupna sredstva	Bilans (za potrošnju u decembru ili prenos u narednu godinu 2021)
		integracije za preživjele žrtve nasilja				
Caritas Kosovo	01.11.2020-30.11.2021	Održivi i inkluzivni ruralni ekonomski razvoj (SIREĐ)			3,500	1,525
Fondacija Heart and Hand	2020	Opšta podrška			1,361	1,053
Altrusa	2020	Staziranje za nadzornika suda	881		881	881
Pojedinačne donacije	2020	Fond održivosti	3,843		14,458	11,799
Total			644,415	397,437	1,137,493	270,308

Ukupan prihod u 2020	1,137,493	100%
Operativni troškovi	281,364	25%
Programski troškovi	188,384	16%
Grantovi	397,437	35%
Za potrošnju u decembru ili prenos u 2021.	270,308	24%

Raspodela Troškova za 2020. godinu

■ Operational Costs ■ Programmatic Costs ■ Grants ■ To be carried over to 2021

O Nama

Upravni odbor MŽK-a

Ariana Qosaj Mustafa, Predsednica Odbora, Direktor programa, Kosovski institut za istraživanje i razvoj politike (*KIPRED*)

Besnik Leka, Ekspert za rodnu jednakost

Jeta Krasniqi, Menadžerka projekta, Kosovski demokratski institut

Magbule Hyseni, Rukovodilja Departmana, Inicijativa za razvoj poljoprivrede Kosova

Vlora Hoti, Izvršna direktorka, Asocijacija Udruženih Žena (UWA)

Savetodavni odbor MŽK-a

Delina Fico, Rachel Wareham, Behar Selimi, Vjosa Dobruna, Marte Prekpalaj, Shqipe Malushi, Lepa Mladenović

Osoblje MŽK-a u 2020. godini

Adelina Berisha, Menadžerka programa za adresiranje rodno-zasnovanog nasilja

Adelina Tërshani, Koordinatorica projekta

Alba Loxha, Službenica za Ljudske resurse, nabavke i komunikaciju

Aurora Maxharraj, Istraživačica

Alessandra Saracino, Volonterka

Anita Mazrekaj, Nadzornica
Besa Shehu, Menadžerka za Upravu i Finansije
Besarta Breznica, Istraživačka asistentkinja
Biljana Jaredic, Istraživačica
Blerina Sylejmani, Nadzornica
Desumena Laçi, Službenica za finansije
Dielza Olluri, Koordinatorica za Kosovski Ženski Fond
Donjetë Berisha, Koordinatorica za Odnose sa Javnošću
Dardan Hoti, Istraživački asistent
Driton Zeqiri, Istraživač
Erza Kurti, Koordinatorica projekta
Etleva Malushaj, Koordinatorica projekta
Endrita Banjska, Istraživačka asistentkinja
Ernera Dushica, Pripravnica
Gentiana Murati Kapo, Menadžerka Grantova & Ekspertkinja razvojnog kapaciteta
Gjylmser Nallbani, Asistentkinja na projektu, Kosovski ženski fond
Gresë Sermaxhaj, Koordinatorica za Odnose sa Javnošću
Genc Kadriu, Nadzornik
Igballe (Igo) Rogova, Izvršna Direktorka
Jose Carpintero Molina, Istraživački asistent

Lauren Hanna, Koordinatorica Projekta
Loreta Suka, Prevoditeljica
Majlinda Behrami, Koordinatorica Projekta
Mimoza Gojani Grezda, Službenica za finansije
Mirjeta Dibrani, Asistentkinja članovnih usluga
Naile Selimaj Krasniqi, Koordinatorica projekta
Nerina Guri, Researcher, Koordinatorica projekta
Nicole Farnsworth, Direktorka programa i vodeća istraživačica
Rudina Voca, Koordinatorica za odnose sa Javnošću
Senad Telaku, Nadzornik
Tijana Simic, Istražiteljica
Tringe Arifi, Istražiteljica
Valmira Rashiti, Koordinatorica Projekta, Pravna Asistentkinja
Valon Sejdiu, Koordinator za odnose sa Javnošću (Januar)
Viona Krasniqi, Nadzornica
Zana Rudi, Menadžerka programa

Pojedinačni doprinosi MŽK-u

Sledeće osobe su dale pojedinačne doprinose za podršku rada MŽK: Alison Greig, Elisabeth Kaestli, Frank & Sue Farnsworth, Hisnije Hadro, Igballe Rogova, Majlinda Behrami, Nicole Farnsworth i Valon Badivuku.

Organizacije članice MŽK-a

#	Organisation	Address	Representative
1	Akcija za majke i decu	Priština	Vlorian Molliqaj
2	Alma	Peć	Shemsije Seferi
3	Alter Habitus	Priština	Eli Gashi
4	Arta	Priština	Hafije Qyqalla
5	Art Without Limit (AWL)	Priština	Ganimete Sava
6	Artpolis	Priština	Zana Hoxha
7	ATO	Vučitrn	Fikrije Ferizi
8	Aureola	Priština	Sanije Grajčevci
9	Bardha	Priština	Raza Sadrija
10	Bliri	Glogovac	Mahije Smajli
11	Poslovne žene Mitrovica	Mitrovica	Melihat Beshiri
12	Centar za obrazovanje i razvoj zajednice - Prijatelji	Mitrovica	Valbona Sadiku

#	Organisation	Address	Representative
13	Centar Maninjske Zajednice	Gračanica	Jelena Bulatović
14	Dera e Hapur	Priština	Belgijzare Muharremi
15	Dita	Priština	Afërdita Zeneli
16	Kolevka Osmeha	Đakovica	Time Zenuni
17	Ruka ruci	Prizren	Vjosa Curri
18	Daunov sindrom Kosova	Priština	Sebahate Beqiri
19	Drugëza	Srbica	Hana Zabeli
20	Ruke Kosovske Zanatlijeke	Gnjilane	Valentina Kovani
21	Vredne ruke "Ruka"	Lipljan	Mihane Avdullahu
22	EcoKosWomen (Žene) EKW	Priština	Magbule Hyseni
23	Education Code	Priština	Mimoza Statovci
24	Eliona	Suva Reka	Arife Kolgeci
25	Elita - Centar za obrazovanje i razvoj	Lipljan	Luljeta Krasniqi Murati
26	EMINA – Grupa Bošnjačkih Žena	Mitrovica	Fata Zatriqi
27	Era Fruit	Podujeva	Xhylie Statovci
28	EULOC – Organizacija za lokalne reforme	Vitina	Florim Brahimi
29	Fana	Peć	Fana Gashi
30	Fati Jonë	Priština	Igballe Makolli
31	Žena vizionarka XXI veka	Prizren	Marte Prekpalaj

#	Organisation	Address	Representative
32	Femrat Aktive të Gjakovës	Đakovica	Valbona Doli Rizvanolli
33	Flaka	Melihate Dedushi	Melihate Dedushi
34	Flori	Kosovo Polje	Hava Abdullahu
35	Foleja	Prizren	Gjyzel Shaljani
36	Fondacija za obrazovanje i razvoj (F.E.ZH.)	Priština	Vjollca Zeqiri
37	Fondacija za društveni razvoj	Priština	Laura Berisha
38	Demokratski forum žena (FDG)	Peć	Myzafere Ibishaga
39	Girls Coding Kosova	Priština	Blerta Thaçi
40	Žene Rudara	Mitrovica	Emine Tahiri
41	Gruaja Ashkane për Gratë Ashkanlike „Žena Aškalija za žene Aškalije“	Mitrovica	Gjyleshah Fetahu
42	Savremena Žena	Prizren	Fetije Mehmeti
43	Žena poljoprivrednik	Orahovac	Habibe Haxhimustafa
44	Gruaja Hyjnore „Božanstvena žena“	Gnjilane	Igballe Hajdari
45	Handikos Mitrovica	Mitrovica	Myrvete Hasani
46	HANDIKOS, Žene sa ograničenim sposobnostima	Priština	Mehreme Llumnica
47	Hendifer	Uroševac	Fazile Bungu

#	Organisation	Address	Representative
48	Humanus Vita	Priština	Doruntina Gashi
49	Kosovska ženska inicijativa	Đakovica	Eranda Kumnova Baçi
50	Nezavisna inicijativa slepih	Priština	Fatbardha Salihu
51	Inicijativa za integraciju zajednica (IPIK)	Prizren	Shemsije Krasniqi
52	Inicijativa za razvoj poljoprivrede Kosova (IADK)	Vučitrn	Zenel Bunjaku
53	INJECT – Inicijativa za pravdu i jednakost	Priština	Luljeta Aliu
54	Institut aplikativne psihologije “Alpha”	Priština	Neki Juniku
55	Kosovski institut za medije i komunikacije - IKMK	Priština	Kaltrina Ajeti
56	Kosovski institut za red i zakon (IKRL)	Priština	Florije Burjani
57	In Time	Lipljan	Besmire Aliu
58	JETA	Dečane	Safete Gacaferri
59	Kelmendi	Zvečane	Valbona Kelmendi
60	Savet za jednakost i obrazovanje u društvu	Priština	Afërdita Bekteshi

#	Organisation	Address	Representative
61	Klubi Social Jeto	Priština	Vjosa Shehu
62	Komitet slepih žena Kosova (KGVK)	Priština	Bajramshahe Jetullahu
63	Konvita	Vučitrn	Merita Selimi
64	Kori i Grave „Hor Žena“ LIRA	Priština	Valire Buza
65	Kosovska grupa za zagovaranje - KAG	Priština	Mimoza Gavrani
66	Lulebora	Priština	Selvete Gashi
67	Lulishtja	Priština	Sadije Dulahu
68	LUNA	Vučitrn	Stanica Kovacevic
69	Malësorja	Priština	Shehrije Gërbeshi
70	Mbrojë të Drejtat e Tua „Štiti tvoja prava“	Dečane	Shkelqim Shala
71	Medica Kosova	Đakovica	Veprorre Shehu
72	MEDIKA BL	Priština	Bukurije Leti
73	Moravski Biser	Parteš	Dragana Petrović
74	Mundësia	Mitrovica	Hasime Tahiri Hasani
75	Ne Jemi Pjesë e Botës „Mi smo deo sveta“	Peć	Gjylfidane Morina
76	NVO za zagovaranje i reintegraciju žrtava nasilja	Kosovo Polje	Violeta Berisha

#	Organisation	Address	Representative
77	Međuopštinska Organizacija slepih i osoba sa ograničenim vidom	Prizren	Perparim Krasniqi
78	Organizacija osoba sa mišičnom distrofijom Kosova (OPDMK)	Prizren	Antigona Shestan
79	Orkidea	Priština	Vera Rizvanolli
80	Parajsa Jonë	Lipljan	Sylbije Sahiti
81	Partneri Kosova Centar za rešavanje sukoba	Priština	Shukrije Gashi
82	Pro Med Kosova	Gjilan	Valentina Rexhepi
83	Psikoterapeutet në Veprim	Gjilan	Sevdije Musliu
84	Qendra e Grave Optimiste	Priština	Emine Mehmeti
85	Ženski centar za ruralni razvoj	Novo Brdo	Shefkije Mehmeti
86	Qendra e Gruas Mami	Priština	Agnesa Demaj
87	Kosovski centar za multikulturni razvoj i integraciju	Gjakova	Elvane Qorri
88	Obrazovni centar za decu sa posebnim potrebama	Gjilan	Shpresa Sejdiu
89	Kosovski centar za rehabilitaciju žrtava mučenja (KRCŽM)	Priština	Feride Rushiti Sebahate Pacolli

#	Organisation	Address	Representative
90	Kosovski centar za rodne studije (QKSGJ)	Priština	Luljeta Demolli
91	Centar za jačanje žena (QFG)	Priština	Merita Mustafa
92	Centar za rodna istraživanja i politiku (QHPGJ)	Priština	Vjollca Krasniqi
93	Centar za zaštitu i rehabilitaciju žena i dece "Liria"	Gjilan	Nazife Jonuzi
94	Centar za zaštitu žena i dece (QMGF)	Priština	Zana Asllani
95	Centar za zaštitu žena i dece "Shtëpia Ime"	Uroševac	Sevdije Kasumi Bunjaku
96	Centar za zaštitu žena i dece (QMGF) "Raba Voca"	Mitrovica	Fidane Hyseni
97	Centar za zaštitu žrtava i sprečavanje trgovinom ljudima (MVPT)	Priština	Teuta Abrashi
98	Centar za blagostanje žena (QMG)	Peć	Ardita Bala
99	Centar za pravnu pomoć i regionalni razvoj – CLARD	Priština	Nedžad Radoncic
100	Centar za promovisanje zdrave porodice	Priština	Sevdije Salihu

#	Organisation	Address	Representative
I 01	Centar za promovisanje ženskih prava	Glogovac	Kadire Tahiraj
I 02	Centar za obuku i rodne studije (QTSGJ)	Priština	Arjeta Rexha
I 03	Psiho-društveni centar "Aureus"	Priština	Myrvete Ahmetaj
I 04	QSGF-P	Prizren	Jubilea Kabashi
I 05	Renesansa – Udruženje žena za podršku u borbi protiv raka dojke	Prizren	Violeta Pirana
I 06	Rikotta	Priština	Pranvera Bullaku
I 07	Rona	Priština	Serbeze Sylejmani
I 08	Mreža organizacija Romkinja, Aškalijki i Egipćanki Kosova (RROGRAEK)	Priština	Shpresa Agushi
I 09	Ruka + Ruci	Kosovo Polje	Gordana Toskic
I 10	Speranza	Speranza	Ajhan Prekazi
I 11	Svet Anđela	Severna Mitrovica	Vasiljka Vojinovic
I 12	Shoqata Afariste e Gruas „Udruženje ženskog biznisa“ SHE-ERA	Đakovica	Mirlinda Kusari Purrini

#	Organisation	Address	Representative
I 13	Udruženje advokata NORMA	Priština	Valbona Salihu
I 14	Udruženje žena sa ograničenim sposobnostima "Femrat për Femra"	Prizren	Fjolla Vukshinaj
I 15	Udruženje gluvonemih žena (SHFSH)	Prizren	Krenare Hajredini
I 16	Udruženje poljoprivrednica i poljoprivrednika "Rukolla"	Priština	Sanije Berisha
I 17	Udruženje poljoprivrednica i poljoprivrednika "Shpresa e Llapit"	Podujeva	Selvete Fetahu
I 18	Žensko udruženje "Medica Gjakova"	Đakovica	Mirlinda Sada
I 19	Udruženje žena koje se bave pčelarstvom (SHGB) "Okarina e Runikut"	Srbica	Fetije Smakaj
I 20	Udruženje žena poljoprivrednica "Krusha e Vogël" (Mala Kruša)	Prizren	Dile Prekpalaj
I 21	Udruženje žena GORA	Priština	Sevdija Ramadani
I 22	Udruženje žena u Mitrovici za ljudska prava	Mitrovica	Vetone Veliu
I 23	Udruženje žena	Đakovica	Qefserë Kumnova
I 24	Udruženje žena "Arlinda"	Lipljan	Bedrije Krasniqi

#	Organisation	Address	Representative
125	Udruženje žena "Gruri"	Glogovac	Valdete Hisenaj
126	Udruženje paraplegičara i radnih i ratnih invalida	Peć	Ardiana Gorani
127	Udruženje Kosovskih babica	Priština	Magbule Elezi
128	Nezavisno udruženje žena "Hareja" – Orahovac	Orahovac	Adelina Paqarizi
129	Udruženje slepih	Orahovac	Xhylderije Bytyqi
130	Udruženje inicijativa žena	Dragaš	Xhejrane Lokaj
131	Udruženje za obrazovanje i negu porodice (SHEPF)	Đakovica	Bahrije Deva
132	Nada & Dečji Dom	Priština	Valbona Çitaku
133	Shqiponjat e Dardanës	Graçanica	Havushe Bunjaku
134	Shtëpia e Sigurtë	Đakovica	Erblina Dinarama
135	Ta Ruajmë Traditën	Gnjilane	Fitore Tërstena Orana
136	Together in Progress	Priština	Arbëresha Maloku
137	Top Radio	Đakovica	Violeta Dema
138	Tradita e Gruas në Kosovë	Gjilan	Lirije Orana
139	Tradita Shqiptare	Priština	Igball Sylejmani
140	Tradita Shqiptare- Anadrini	Orahovac	Servete Kastrati
141	Transforma	Priština	Elvira Haxhiaga

#	Organisation	Address	Representative
142	Udruženje Žena - Povratnica "Naš Dom"	Novo Brdo	Aleksandra Stanković
143	Udruženje Poslovnih Žena WBA	Severna Mitrovica	Olivera Milosevic
144	Asocijacija ujedinjenih žena	Priština	Vlora Hoti
145	Valbona	Lipljan	Valbona Sopa
146	Venera	Peć	Miradije Gashi
147	VIBE	Priština	Malda Susuri
148	Violetë	Priština	Bedrije Shala Pireva
149	Vita – Jeta (Život)	Priština	Mimoza Ajeti
150	Vizionida	Štimje	Fatlume Rexhepi
151	„Volja Žena“	Vučitrn	Lirije Haziri
152	„Ženski Savez za Integraciju“	Lipljan	Adelina Qorraj Emini
153	Women's Line	Priština	Lirijona Suka
154	YMCA Pokret	Priština	Dorina Lluka Davies
155	Omladinski centar - Lipljan (YCL)	Lipljan	Valmire Marevci
156	Žensko Pravo	Severna Mitrovica	Tijana Simic LaValley
157	Ženski Inkluzivni Center	Novo Brdo	Vesna Stajic
158	Zërina "Nexhmije Pagarusha" - Hor	Priština	Nazlije Sadiku

Aneks 1a. Kosovski Ženski Fond, Grantovi za članice MŽK-a

Kroz 13. grant kruga Fonda žena Kosova, MŽK je podržala sledeće inicijative koje su preduzete od strane organizacija članica za sprovođenje Strategije MŽK.

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
Down Sindrom Kosova	Kuhinja X21	€3,980	Održano je 20 treninga sa majkama dece sa Dovnovim sindromom, gde su iste direktno angažovane u pripremi hrane. 23 žene i mladi preduzetnici osnaženi su učenjem veština spremanja hrane, pregovaračkih veština i marketinga proizvoda.	Zagovaranja u opštinama Južna Mitrovica, Vučitrn i Srbica za dodeljivanje posebnih lokalnih sredstava za osnaživanje žena koje žele da osnuju preduzeća (novoosnovana preduzeća). Usmeno je dogovoreno sa lokalnim srednjim preduzećima, kao što su: Missini Sweet, Ma Bele, Balkan Sweetshop i Rinira Sweetshop za prodaju hrane.

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
Nezavisno udruženje žena Hareja	NEMOJ ĆUTATI, Pričaj	€3,140	Informisanje 176 žena i 45 muškaraca o uslugama za osobe koje su pretrpele porodično, seksualno i druge oblike nasilja; kako ih podržati; i kako promovisati ženska prava na opštinskom nivou. Održano je 6 sastanaka sa relevantnim institucijama: policijom, Centrom za socijalni rad, Glavnim centrom porodične medicine, prihvatilištem u Đakovici, psiholozima i socijalnim radnicima iz udruženja Hareja kako bi ih informisali kako da pristupe osobama koje su pretrpele nasilje.	Uspostavljen je koordinacioni mehanizam za vođenje tekućih slučajeva, uključujući psihologe, socijalne radnike, lekare, medicinske sestre i policajce. Inicijativa je poboljšala njihove kapacitete u pristupu ženama koje su pretrpele porodično i seksualno nasilje. Usmeno su se složili sa Sigurnom kućom u Đakovici za upućivanje i lečenje osoba koje trpe porodično nasilje
Moravski Biser	Usklađivanje tradicionalnih naslednih normi sa	€3,387	Podignuta svest 93 žena i 41 muškarca iz ruralnih područja opština Parteš, Klokot, Ranilug, Kamenica i Gnjilane o pravima	Istraživanjem i praćenjem suda prikupljeni su podaci o imovini koja je u vlasništvu žena u opštinama Partes, Klokot,

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
	zakonskim okvirom		žena na imovinu i nasledstvo. Potpisan Memorandum o razumevanju između opštine Ranilug i NVO Moravski Biser, podstičući buduću saradnju.	Ranilug, Kamenica i Gnjilane. Dalje, 5 žena je pokrenulo postupak registracije imovine.
Organizacija za Lokalne reforme Euloc	Promocija fer rodnog budžetiranja od strane opštinske vlade u Vitini	€4,990.50	Poboljšan kapacitet 71 učesnika (35 žena i 36 muškaraca), uključujući zvaničnike iz osam opštinskih direkcija, opštinskih odbora i OCD, kako bi se bolje primenio Zakon o rodnoj ravnopravnosti i pronašli praktični načini rodno odgovornog budžetiranja u različitim opštinskim projektima.	Memorandum o razumevanju potpisan između Euloc-a i opštine Vitina . Gradonačelnik Vitine prihvatio je nalaze istraživanja i preporuke, koji će se koristiti za vođenje sledećih koraka u primeni rodno odgovornog budžetiranja i povećanju učešća žena u procesu donošenja odluka.
NVO Svet Andjela	Žene u fokusu	€4,000	Kroz 9 radionica, 169 žena i devojčica iz manjinskih etničkih grupa u opštinama Mitrovica, Zubin Potok i Zvečan ojačale su	Tokom radionica izrađene su 4 strategije zagovaranja: po jedna u svakoj opštini. Odabrane predstavnice žena

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
			svoje kapacitete za učešće u procesima donošenja odluka. Teme o kojima se razgovaralo su Zakon o ravnopravnosti polova, Ombudsman, Zakon o zabrani diskriminacije i Istanbulska konvencija.	iz svake grupe pokrenule su ključna pitanja sa zvaničnicima u svojim zajednicama.
Poslovno udruženje žena	Indeks rodne ravnopravnosti u lokalnoj upravi u severnoj Mitrovici	€4,997	Podignuti kapaciteti 20 zvaničnika lokalne samouprave u vezi sa mehanizmima koordinacije i načinima primene indeksa rodne ravnopravnosti u opštini Mitrovica. Osnovana je radna grupa za nastavak primene Indeksa.	Opštinski službenici Mitrovice ovlašćeni su da nezavisno primenjuju indeks rodne ravnopravnosti.
Organizacija Mreže Romskih, Aškalija i Egipatskih žena	Promovisanje zapošljavanja unapređivanjem mekih veština za	€3,000	26 Romkinja, Egipćanki i Albanci su stekle potrebne veštine u prijavljivanju za posao i razvile su svoje komunikacijske veštine.	Tri žene sada rade u tekstilnoj kompaniji Albi MC u opštini Đakovica i poslodavac ozbiljno razmišlja o njihovom daljem, budućem zaposlenju.

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
	žene Romkinje, Aškalije i Egipćanke u Đakovici			
Aktivne žene Đakovice	Razvoj održivog međuinstitucionalnog sistema za rešavanje rodno zasnovanog nasilja i nasilja u porodici u opštini Đakovica	€3,496	Održano 10 sastanaka od vrata do vrata radi podizanja svesti žena o prijavljivanju nasilja u porodici. Održano 27 informativnih sesija sa učenicima osnovnih i srednjih škola (447) o nasilju u porodici i o ulozi mehanizma za koordinaciju.	Ponudena pomoć dvema ženama koje su prijavile nasilje u porodici, zajedno sa policijom i Centrom za socijalni rad. Održano je 4 sastanka sa Koordinacionim mehanizmom, sa ciljem da se revitalizuje ovaj mehanizam u Đakovici i da se isti pretvori u efikasan, odgovoran i inkluzivan način za adresiranje dugoročne rehabilitacije slučajeva.
Udruženje za	Povećavanje efikasnosti	€3,420	50 žena i muškaraca, predstavnici relevantnih institucija i OCD	Zalaganje za sprovođenje Nacionalne strategije zaštite

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
obrazovanje i porodičnu brigu	socijalnih usluga kroz odredbe Istanbulske konvencije		izgradili su svoje kapacitete u vezi sa Istanbulskom konvencijom.	od nasilja u porodici i pristupa žena imovini podnošenjem kratkog izveštaja i preporuka Kancelariji za ravnopravnost polova.
Kosovska ženska inicijativa (KŽI)	Poboljšan pristup žena poljoprivrednica i preduzetnica Opštine Đakovica opštinskim subvencijama	€3,760	KŽI ima za cilj da poveća pristup žena preduzetnica i poljoprivrednica opštinskim subvencijama za poljoprivredu i preduzetništvo. Ovaj projekat upućuje na potrebu zagovaranja kod lokalnih vlasti kao ciljnoj grupi za promenu sadržaja poziva za podnošenje prijava za subvencionisanje poljoprivrednika i malih i srednjih preduzeća. KŽI će sarađivati sa lokalnim vlastima na uključivanju kvote za	Tekuća inicijativa

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
			finansiranje muškaraca i žena. Kroz ovu inicijativu ženama će biti pružena pomoć u pripremi dosijea za grant. Biće organizovana tri okrugla stola sa glavnim donosiocima odluka u opštini Đakovica, kao što su predsednik opštine i Odbor direktora, tako da će se sledeće godine može promeniti poziv za prijavu i uvede proporcionalnija raspodela grantova za oba pola.	
Art Without Limit	Međunarodni filmski festival za osobe sa	3,750€	Cilj im je podići glas mladih žena i devojaka, posebno onih sa invaliditetom, za donošenje odluka i slobodu izražavanja. Tokom sprovođenja ove	Tekuća inicijativa

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
	invaliditetom		inicijative biće održan “Međunarodni filmski festival za osobe sa invaliditetom” na kojem će biti prikazani filmovi koji jasno pokazuju kako žena može biti sposobna da se brine o sebi i kako može da doprinese društvu, kao i filmovi koji će govoriti o rodnoj ravnopravnosti, nasilju u porodici i kvalitetnom obrazovanju.	
Rikotta i ATO	Ekonomsko osnaživanje i izgradnja kapaciteta žena u Prevali i	5,810 €	Rikotta i ATO imaju za cilj ekonomsko osnaživanje žena zapošljavanjem 10 žena putem opštinskog Zavoda za zapošljavanje. Žene i devojke će takođe biti motivisane da se	Tekuća inicijativa

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
	okolnim selima		prijave kod Zavoda za zapošljavanje. Ciljne grupe su 90 žena i devojaka Bošnjakinja i Goranki iz Prevale i okolnih sela kao što su Mušnikovo, Gornje Selo, Rečani, Grnčar i Ljubinje. One će sarađivati sa Zavodom za zapošljavanje u opštini Prizren, Direkcijom za ekonomiju, poljoprivredu, šumarstvo i ruralni razvoj i Direkcijom za obrazovanje. Sa poslednjom će biti potpisan Memorandum o razumevanju koji definiše kriterijume koji favorizuju podršku žena i devojaka iz ruralnih sredina u poljoprivrednom sektoru kao	

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
			afirmativnu meru za njihovo ekonomsko osnaživanje.	
NVO Garden	Zagovaranje za ekonomsko osnaživanje žena poljoprivrednice u selima planine Goljak	3,080 €	NVO Garden ima za cilj da ekonomski osnaži žene zagovarajući i informišući potencijalne poljoprivrednice o državnim subvencijama i ekonomskom razvoju. Korisnice će biti 85-100 poljoprivrednica planine Goljak u selima Dabiševac, Ajkobila, Glogovica, Mramor i Kačikol. Takođe će sarađivati sa Ministarstvom poljoprivrede, opštinom Priština, Direkcijom za ruralni razvoj i Kancelarijom za rodnu ravnopravnost. Održavaće sastanke sa	Tekuća inicijativa

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
			preduzećima NTP „Euro fruit“ i DOO. K „99 lule“ u Prištini, sa kojom će uspostaviti Memorandum o saradnji. Sa ovim preduzećima nadaju se da će uspostavi poslovni odnos sa ženama od kojih se očekuje da započnu proizvodnju poljoprivrednih proizvoda.	
Kosovska zagovaračka grupa (KZG)	Učešće žena Romkinja, Aškalijki i Egipćanki u kreiranju politika	4,985 €	KZG ima za cilj da identifikuje izazove i obezbedi konkretne aktivnosti koje će Romkinje, Aškalijke i Egipćanke osnažiti znanjem i brzim napredovanjem u vođstvu kroz odgovarajuće mehanizme. Tokom sprovođenja ove inicijative, KZG će sarađivati sa	Ugovor je raskinut.

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
			Nacionalnom demokratskom institucijom, Kancelarijom premijera Republike Kosovo, Mrežom žena Romkinja, Aškalijki i Egipćanki, omladinskim centrima, RTK I i 2, raznim predstavnicima civilnog društva, politike i medija kao gosti govornici u aktivnostima, i Univerzitetom u Prištini. Ciljne opštine uključuju Istog, Prizren, Đakovicu, Kosovo Polje, Uroševac i Mitrovicu.	

Tokom 14. kruga grantova, dodeljeno je dodatnih 19 grantova za 20 organizacija članica MŽK, jednu u partnerstvu, u ukupnoj sumi od €59,266.

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
EcoKos žene	Zagovaranje za lakši pristup žena grantovima u opštini Priština	€3,649	102 žene i 1 muškarac naučili su o tehnikama i metodama zastupanja. Održano je 6 informativnih sesija, ohrabrujući žene da se zalažu za donošenje odluka radi povećanja broja žena poljoprivrednica koje imaju koristi od subvencija i grantova.	Nalazi projekta i preporuke upućeni su Direkciji za poljoprivredu u opštini Priština. Tri žene su se prijavile kao osobe koje traže posao pri Zavodu za zapošljavanje.
Udruženje žena Aureola	Unapređenje naslednog prava	€2,300	Kroz ovu inicijativu Aureola želi da izmeni Zakon o nasleđivanju br. 2004/26. Biće organizovano devet sastanaka sa ključnim donosiocima odluka, uključujući parlamentarne grupe političkih partija, kao i lokalne medije. Biće organizovani okrugli stolovi na kojima će se predstaviti predlog za izmenu Zakona o nasleđivanju.	Tekuća inicijativa

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
Udruženje žena u penziji "Vita-Jeta"	Dijabetes kod starijih osoba	€2,030	Cilj im je povećati svest žena i muškaraca starijih od 35 godina o prevenciji, simptomima i razvoju dijabetesa. Oni će meriti šećer glukometrom i holesterol masti za sve učesnike koji dolaze iz ruralnih područja.	Tekuća inicijativa
Udruženje žena pčelara "Okarina e Runikut"	Promovisanje zapošljavanja za korisnike šeme socijalne pomoći u regionu Drenice	€3,110	54 korisnika (8 muškaraca i 246 žena) su sada upoznata sa svojim pravima iz radnog odnosa. Više od 25 žena i devojčica prošlo je stručno obrazovanje. Sprovedeno je istraživanje sa 150 ispitanika o ekonomskom osnaživanju žena. Nalazi su upućeni Kancelariji za ravnopravnost polova i ženama članovima skupštine.	Zagovaranje o opštinskim propisima za zapošljavanje žena u Direkciji za ekonomski razvoj. Ova i druge aktivnosti povećale su pristup i uticaj žena i devojčica u procesima donošenja odluka.

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
Komitet slepih žena Kosova	Poštivanje prava slepih i slabovidih žena, zagaranтовan o zakonom	€2,832.50	Oni će se baviti nezaposlenošću među slepim i slabovidim osobama, posebno slepim ženama i devojkama; njihova neintegracija u društvo; nepoštovanje zakona o slepima); i nedostatak signala za slepe osobe u transportu. Oni će održati sastanke sa Ministarstvom rada i socijalnog staranja, Ministarstvom finansija, Ministarstvom za infrastrukturu i saobraćaj, The Committee on Human Rights, Gender Equality, Missing Persons and Petitions, and i zvaničnicima u opštinama Priština, Mitrovica i Uroševac kako bi dalje razgovarali o pitanjima sa kojima se suočavaju slepe i osobe sa oštećenim vidom, posebno slepe žene.	Tekuća inicijativa
Udruženje babica Kosova	Promovisanje zdravlja majki i deteta kroz jačanje uloge babica	€3,857.50	Preko 930 babica u Republici Kosovo ne uživa poseban status u poređenju sa ostalim zdravstvenim radnicima i njihova uloga nije definisana u zdravstvenim službama. Ovom inicijativom uspostaviće se radna grupa za	Tekuća inicijativa

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
			izradu koncept dokumenta o ulozi babica u zdravstvenoj službi i zdravlju stanovništva; i 150 žena i devojaka postaće svesno usluga koje pružaju babice, i biće mobilisano da primi babice kako bi ih podržale u svom zdravlju. Nacrt dokumenta o ulozi babica u zdravstvenoj službi i zdravlju stanovništva biće upućen skupštinskom Odboru za zdravstvo i Ministarstvu zdravlja.	
Psihoterapeuti u akciji	Zdravlje i lečenje tihih bolesti kod žena trećeg doba	€3,242.50	Projekat će se fokusirati na marginalizovane grupe, uključujući žene i ljude sa posebnim potrebama koji nemaju pristup primarnoj zdravstvenoj zaštiti. Oni će posetiti 7 sela i organizovati radne grupe koje će voditi profesionalci. Pored toga, korist će imati 70-100 starijih ljudi; Za 100 ljudi kojima je potrebna pomoć, njima će biti kontrolisan krvni pritisak, dijabetes, respiratorne bolesti. Oni će se zalagati za to da se Direktor za	Tekuća inicijativa

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
			zdravlje u Gnjilanu založe za konkretnu posvećenost zdravlju starijih žena.	
Centar za zaštitu žena i dece	Osnaživanje žena žrtava rodno zasnovanog nasilja kroz programe reintegracije	€3,355	Nedostatak programa reintegracije žena i dece koja su pretrpela porodično nasilje ograničava njihove mogućnosti za održivu, dugoročnu sigurnost i podršku. Projekat će uključivati izradu dokumenta o trenutnim programima reintegracije. Biće uspostavljen sporazum sa zainteresovanim institucijama za lečenje ovog pitanja, zasnovan na trenutnoj Strategiji za zaštitu od nasilja u porodici, kao i na istraživanju.	Tekuća inicijativa
Udruženje žena	Osnaživanje žena na tržištu rada	€3,105	Žene su nedovoljno zastupljene na tržištu rada. U ovom projektu biće identifikovano 45 slučajeva diskriminacije mladih žena i devojaka na slobodnim radnim mestima i registrovano je 5 novih ženskih preduzeća.	Tekuća inicijativa
Nezavisna inicijativa slepih ljudi	Želim da vodim	€2,955	Projekt će težiti rešavanju problema niske zaposlenosti slepih osoba, jednakog tretmana u zapošljavanju i zaštite slepih	Tekuća inicijativa

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
	dostojanstven život		osoba od diskriminacije prilikom ostvarivanja prava na posao. Inicijativa će obučiti ciljnu grupu za korišćenje tehnologije i mogućnosti stažiranja. Uključivaće i identifikovanje 4 javno-privatna preduzeća koja mogu ponuditi mogućnosti zapošljavanja slepih. Takođe, organizovaće se sastanci zagovaranja sa nekoliko lokalnih i nacionalnih institucija.	
Centar za zaštitu žena i dece Raba Voca	Prekini tišinu	€3,351	Projekat će osvestiti žene, devojke i muškarce i mobilisati ih za ženska prava; 30 učenika direktno i preko 100 građana indirektno će biti informisani o rodnoj ravnopravnosti i prijavljivanju nasilja kroz umetnost i simboličnom drvetu protiv nasilja, koje će biti postavljeno u Mitrovici.	Tekuća inicijativa
Udruženje slepih i slabovidih	Podržavanje slepih i slabovidih za vođenje	€2,982.50	Oni će se pozabaviti nepismenošću slepih i slabovidih. 12 slepih osoba biće sertifikovano iz osnovne pismenosti i biće bolje	Tekuća inicijativa

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
	samostalnog života		pripremljeno za tržište rada. Biće uključeni u spisak lica koja traže posao.	
Udruženje žena farmara "Krusha e Vogel"	Podrška ženama poljoprivrednicima subvencijama	€3,195	Ova inicijativa ima za cilj da subvencijama podrži 12 žena poljoprivrednica. Mala Kruša će organizovati dve obuke o tome: Kako brendirati svoje proizvode, kako identifikovati početna ciljna tržišta, kako odabrati kanale distribucije, kako iskoristiti moć javnosti.	Tekuća inicijativa
NVO Drugëza	Unapređenje ženskih prava na imovinu i njihovo ekonomsko osnaživanje	€2,136	98 mladih ljudi, uglavnom srednjoškolaca u opštini Srbica, saznalo je o imovinskim pravima žena i drugim pravima kroz predavanja. 300 žena i muškaraca putem brošura informisano je o pravnom okviru o imovinskim pravima.	Preporuke su upućene opštini Srbica, Kancelariji za ravnopravnost polova i Direkciji za rad i socijalno staranje.
NVO Božanske žene	Podizanje svesti devojaka i žena o	€2,995	Inicijativa je okupila devojke od 12 do 25 godina, uključujući devojke Romkinje, Aškalije, Egipćanke, Srпкиnje i Turkinje. Upoznali su devojke i njihove majke kako bi	Tekuća inicijativa

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
	reproduktivn om zdravlju		razgovarali o zdravlju devojčica. Preporuke koje proizilaze iz ovih terenskih poseta biće upućene lokalnim institucijama kao što su: Direkcija za zdravlje i Regionalna bolnica u Gnjilanu. 20.000 indirektnih korisnika postaće svesno o savetovalištu, onome što isto nudi i informacijama o trudnoćama, ginekološkoj higijeni, infekcijama i menstrualnim poremećajima, putem kampanja na društvenim mrežama.	
Centar za Mlade Lipjan	Podrška devojka ma i ženama za aktivno učešće u ekonomiji	€2,940	I 1 novih preduzetnika postalo je deo ko-dizajna lokalnog modela i učestvovalo je u politici koja je bila predviđena strategijom.	Izrađen je dokument javne politike koji identifikuje mogućnosti za podršku novim preduzećima. Ovaj dokument je prosleđen

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
				Direkciji za ekonomski razvoj.
Udruženje invalida Mitrovica - Handikos Mitrovica	Poboljšanje veština zapošljavanja među mladima, devojkama i ženama sa invaliditetom	€2,785	16 mladih ljudi sa invaliditetom naučilo je da piše biografije i propratna pisma, kao i prezentacijske, međuljudske i komunikacijske veštine. 23 osobe sa invaliditetom su se obratile Zavodu za zapošljavanje u vezi sa poštovanjem Zakona o zapošljavanju osoba sa invaliditetom.	Korisnici su razvili potrebne veštine, postali više zainteresovani za slobodna radna mesta i izrazili spremnost da se prijave za radna mesta koja im odgovaraju.
Medica Kosova & Kolevka osmeha	Mobilizacija žena članova skupštine da odgovore na potrebe žena traumatizovanih ratom	€6,295	40 žena je učestvovalo u edukativnim sesijama u kombinaciji sa psihosocijalnim savetovanjem. Spremne su da verbalizuju svoje potrebe članovima skupštine. Dalje obrazovne sesije u kombinaciji sa psihosocijalnom podrškom osnažile su 60% žena koje su učestvovala da prevaziđu stigmu	Izgrađena saradnja između žena iz lokalnih institucija, posebno Skupštine opštine, i žena u selima. Žene su spremnije

Organizacija	Naziv projekta	Suma	U vezi sa inicijativom	Rezultati
			i povećaju samopouzdanje tokom sastanaka sa ženama poslanicima. Preko 1000 građana informisano je o ulozi žena u lokalnim institucijama, zaštiti i promociji ženskih prava i saradnji žena i organizacija.	da izraze svoje potrebe u skupštini opštine u Đakovici.

Aneks 1b. Grantovi Fonda žena Kosova dodeljeni OCD-ima na zapadnom Balkanu

Tokom 2020. godine, dodatnih 14 grantova je dodeljeno OCD-ima u regionu, u ukupnoj sumi od €215,319.

Organizacija / Zemlja, Grad	Naziv Projekta	Suma	U vezi sa inicijativom
Albanska mreža za osnaživanje žena, Tirana, Albanija	Poboljšanje ženskih prava na radu kroz poboljšanje pristupa pravdi	€21,240	Cilj projekta je unapređenje ženskih radnih prava nuđenjem pravne pomoći i praćenja sudova, putem: 1. Nadgledanja sudskih slučajeva povezanih sa diskriminacijom, dokumentovanja rezultata i korišćenja nalaza za informisanje zagovaranja u institucijama radi poboljšanja njihovog odgovora; i 2. Osaživanje i podrška različitim ženama da prijave rodno zasnovanu diskriminaciju u vezi sa radom.
Centar za razvoj zajednice „Danas za budućnost”, Tirana, Albanija	Zalaganje za poboljšanje institucionalnog odgovora na rodnu diskriminaciju u opštini Lježa	€10,450	Cilj projekta je da poboljša koordinaciju i institucionalni odgovor na rodnu diskriminaciju na poslu usredsređujući se na poboljšanje institucionalne harmonizacije i jačanje kapaciteta odgovornih institucija, kroz: 1. Osnivanje Ad-hoc komisije za zaštitu od diskriminacije na radu u Lježi; 2. Izgradnja kapaciteta članova za adresiranje, prijavljivanje, koordinaciju i upravljanje slučajevima diskriminacije na radu; 3. Stvaranje mera i izvođenje preporuka iz prakse

Organizacija / Zemlja, Grad	Naziv Projekta	Suma	U vezi sa inicijativom
			diskriminacije na radu; 4. Organizovanje okruglog stola na lokalnom i centralnom nivou radi razmene iskustava i preporuka za poboljšanje institucionalnog odgovora na rodnu diskriminaciju na radu.
Linija savetovanja za žene i devojke, Tirana, Albanija	Oснаživanje žena i devojaka da prijave diskriminaciju zasnovanu na polu	€11,229	Projekat ima za cilj jačanje uloge žena i devojaka na tržištu rada i borbi protiv rodne diskriminacije u Albaniji, kroz: 1. Organizovanje terenskih sastanaka sa ženama i devojkaма u ruralnim oblastima Tirane o rodnoj diskriminaciji na radnom mestu; 2. Organizovanje informativnih sastanaka o rodnoj diskriminaciji sa Romkinjama i devojčicama u urbanim delovima Tirane; 3. Organizovanje radionica sa mladima o rodnoj diskriminaciji; 4. Organizovanje kampanje podizanja svesti o rodnoj diskriminaciji na poslu, angažovanjem tradicionalnih i onlajn medija.
Fondacija Udružene ženske mreže, Banja Luka, BiH	Poboljšanje položaja žena u zapošljavanju i sprečavanje rodne diskriminacije u Bosni i Hercegovini	€22,201	Cilj projekta je da poboljša položaj žena tokom zaposlenja i spreči rodnu diskriminaciju na radu kroz: 1. Obuku za predstavnike OCD koji pružaju besplatnu pravnu pomoć ženama; 2. Pružanje usluga besplatne pravne pomoći ženama koje su diskriminisane i / ili kojima su povređena radna prava; 3. Praćenje i analiza sudskih postupaka iz

Organizacija / Zemlja, Grad	Naziv Projekta	Suma	U vezi sa inicijativom
			oblasti radnih odnosa; 4. Javno zagovaranje OCD za unapređenje položaja žena u radnim odnosima.
Osnivačka akademija za žene, Sarajevo, BiH	I ovo je diskriminacija	€10,000	Projekat ima za cilj podizanje svesti građana, institucija i drugih aktera o rodnoj diskriminaciji na radu i mogućnostima za njeno rešavanje, kroz: 1. Vođenje mrežne kampanje podizanja svesti o diskriminaciji žena; 2. Sastanci sa ženama, podizanje svesti o potrebi solidarnosti među ženama, trgovcima; 3. Sastanci sa upravom trgovinskih lanaca Bingo, Mercator i Konzum radi podizanja svesti o diskriminaciji žena; 4. Presentacija istraživanja i zagovaranja sa Institucijom ombudsmana za ljudska prava i Parlamentom BiH.
Kosovski Institut Pravde, Priština, Kosovo	Poboljšanje prava žena na radu	€22,950	Cilj projekta je da poboljša ženska radna prava pružanjem besplatne pravne pomoći i sudskim nadzorom slučajeva, tako da se spreči diskriminatorno ponašanje i poboljša pravda, kroz: 1. Sprovođenje istraživanja i praćenje suda; 2. Pružanje pravne pomoći i besplatne usluge ženama koje žele prijaviti diskriminaciju u vezi sa njihovim radnim pravima; 3. Uspostavljanje koordinacije sa Ombudsman institucijom; 4. Izrada dve kratke video priče iz praćenja

Organizacija / Zemlja, Grad	Naziv Projekta	Suma	U vezi sa inicijativom
			sudskih ročišta; 5. Objavljivanje konačnog izveštaja o učinku policije, sudova tužilaštava, inspekcije rada i nezavisnog nadzornog odbora za državnu službu na Kosovu u tretiranju ženskih radnih prava; 6. Podizanje svesti kod građana o nalazima izveštaja o monitoringu.
Kosovski centar za rodne studije, Pristina, Kosovo	Sprečavanje svih oblika diskriminacije na radnom mestu	€11,453	Cilj projekta je da poboljša ženska radna prava i osnaži žene da polažu svoja prava pružajući im veće informacije o antidiskriminacionom zakonodavstvu, tako što će: 1. izraditi dokument o poziciji koji će se koristiti kao osnova za intervenciju u politici i zagovaranje; 2. Organizovanje sastanaka zagovaranja; 3. Izvedbu kampanje podizanja svesti radi informisanja kosovskog društva o konceptima diskriminacije, oblicima seksualnog uznemiravanja i mehanizmima i procedurama za rešavanje problema kada se to dogodi na radnom mestu.
Sindikata medija Crne Gore, Podgorica, Crna Gora	Jednakost kroz pravdu: slučajevi diskriminacije na radu	€21,500	Projekat ima za cilj smanjenje rodne diskriminacije žena u vezi sa radom u Crnoj Gori putem: 1. Praćenja slučajeva rodno zasnovane diskriminacije žena u vezi sa radom pred Osnovnim sudovima u Podgorici, Bijelom Polju i Kotoru; 2. Uspostavljanje mehanizma besplatne pravne pomoći za

Organizacija / Zemlja, Grad	Naziv Projekta	Suma	U vezi sa inicijativom
			žene žrtve rodne diskriminacije u vezi sa radom u Crnoj Gori; 3. Razvoj studija / publikacija o slučajevima rodno zasnovane diskriminacije žena u vezi sa radom u Crnoj Gori; 4. Prezentacija rezultata projekta i sprovođenje kampanje; 5. Povećavanje organizacionih kapaciteta i redizajn veb stranica.
Udruženje mladih sa invaliditetom, Podgorica, Crna Gora	Oснаžen, zaposlen, uključen	€9,997	Projekat ima za cilj poboljšanje položaja žena sa invaliditetom u oblasti rada i zapošljavanja u Crnoj Gori kroz: 1. Izradu brošura o pravima žena sa invaliditetom u vezi sa radom i zapošljavanjem; 2. Pružanje besplatne pravne pomoći ženama sa invaliditetom; 3 Radionice sa ženama sa invaliditetom o pravu na rad i zaposlenje; 4. Info dan sa poslodavcima o zapošljavanju žena sa invaliditetom; 5. Medijska kampanja za podizanje svesti o pravima žena sa invaliditetom pri zapošljavanju.
Helsinški komitet za ljudska prava Republike Makedonije,	Žene radnice se pridružuju	€21,299	Cilj projekta je smanjiti rodnu i intersekcijsku diskriminaciju žena na radnom mestu, i to: 1. Pružanjem pravne pomoći u slučajevima diskriminacije žena na radnom mestu; 2. Praćenje postupaka diskriminacije u vezi sa ženama na poslu; 3. Informisanje žena o prepoznavanju i prijavljivanju

Organizacija / Zemlja, Grad	Naziv Projekta	Suma	U vezi sa inicijativom
Skoplje, Severna Makedonija			diskriminacije žena na poslu, kao i podizanje svesti i informisanje javnosti o situaciji diskriminacije žena na radu, uključujući izradu tromesečnih infografika.
Udruženje građana radnika u tekstilu, obući i koži, Štip i Skoplje, Severna Makedonija	Promovisanje prava tekstilnih radnika iz istočnog regiona	€10,973	Cilj projekta je povećati i poboljšati znanje o rodnoj diskriminaciji među radnicima i institucionalizovati obuku o rodnoj diskriminaciji u Lokalnim mehanizmima u opštini Štip, tako što će: 1. Izraditi brošuru kako bi tekstilni radnici lakše identifikovali i prijavili diskriminaciju i neravnopravan tretman na svom radnom mestu; 2. Angažovanje advokata za savetovanje i ulaganje žalbi nadležnim institucijama i odborima; 3. Održavanje edukativne sesije sa tekstilnim radnicima i predstavnicima ombudsmena na temu diskriminacije na radnom mestu, van Štipa; 4. Stvaranje i štampanje biltena o zaštiti od rodne diskriminacije i kršenja prava radnica; 5. Promocija rezultata sa preporukama.
Viktimološko društvo Srbije, Beograd, Srbija	Upoznajte rodnu diskriminaciju, utvrdite kršenja zakona o radu i	€22,342	Cilj projekta je povećati uticaj OCD-a u odgovornim institucijama za sprovođenje antidiskriminacionih zakona u vezi sa pravima žena na rad i osnaživanju žena da polažu svoja prava, putem: 1. Stvaranja i štampanja uputstva: Kako, gde i kome se žene mogu obraćati zbog kršenja

Organizacija / Zemlja, Grad	Naziv Projekta	Suma	U vezi sa inicijativom
	zapošljavanju! Reagujte!		prava?; 2. Distribucija i predstavljanje uputstva u šest gradova u Srbiji putem regionalnih sastanaka sa relevantnim predstavnicima; 3. Podrška ženama čija su radna i prava na zaposlenje povređena, uključujući rodnu diskriminaciju; 4. Praćenje sudskih postupaka u vezi sa rodnom diskriminacijom i kršenjem prava u vezi sa radom i zapošljavanjem; 5. Analiza rezimea sa regionalnih sastanaka i adresiranja identifikovanih problema.
A 11 - Inicijativa za ekonomska i socijalna prava, Beograd, Srbija	Poboljšanje institucionalne prakse u sprečavanju diskriminacije žena na tržištu rada u Srbiji	€9,930	Cilj projekta je da poboljša zaštitu od diskriminacije za žene koje se suočavaju sa višestrukom diskriminacijom u Srbiji, unapređivanjem pravnog, strateškog ili praktičnog okvira primenljivog u ovoj oblasti, kroz: 1. Ispitivanje upotrebe nadležnosti u vezi sa primenom antidiskriminacionih odredbi Zakona o radu; 2. Izrada plana zagovaranja koji je zasnovan na problemima koje su identifikovale žene koje su diskriminisane na poslu; 3. Praćenje položaja i napretka radnog statusa izabраних stanovnika neformalnih naselja koji su formalno nezaposleni i / ili aktivno traže zaposlenje preko Nacionalne službe za zapošljavanje; 4.

Organizacija / Zemlja, Grad	Naziv Projekta	Suma	U vezi sa inicijativom
			Uspostavljanje odnosa sa relevantnim institucijama radi poboljšanja propisa, prakse i javnih politika o zaštiti žena od diskriminacije na poslu ili u vezi s radom; 5. Sprovođenje kampanje za informisanje i dobijanje podrške građana za relevantne promene zakonskog, strateškog ili praktičnog okvira u vezi sa zaštitom žena od diskriminacije na radu ili u vezi sa radom
ROZA Udruženje za ženska radna prava, Zrenjanin, Srbija	Šta me čeka na tržištu rada	€9,754	Projekat ima za cilj poboljšanje znanja stanovništva o diskriminaciji na tržištu rada i radnim pravima: 1. Organizovanjem edukativnih radionica za podizanje svesti žena o rodnoj diskriminaciji u vezi sa radom; 2. Organizovanje radionica za podizanje svesti devojčica o rodnoj diskriminaciji u vezi sa radom; 3. Organizovanje okruglih stolova u saradnji sa ženama i mladima u vezi sa njihovim radnim pravima; 4. Organizovanje kampanje za podizanje svesti javnosti.

Aneks 2. Postignuća javnog zagovaranja kosovskog lobija za ravnopravnost polova tokom 2020. godine

#	Grupa	Inicijative za zagovaranja	Postignuti Rezultati	Promenjene javne politike	# Broj inicijativa za zastupanje
1	Štimlje	1) Kampanja podizanja svesti za mesec raka dojke 2) Kampanja podizanja svesti o imovinskim pravima žena 3) Zalaganja za povećanje broja žena koje primaju grantove	2	1	3
2	Mališevo	1) Zalaganja za zdravstvene usluge za žene 2) Zalaganja za pružanje psiholoških usluga u školama 3) Kampanja podizanja svesti o negativnim pojavama među mladima	0	2	3
3	Dragaš	1) Zagovaranje o zapošljavanju žena	0	0	1
4	Vitina	1) Zagovaranje o učešću žena na pozicijama gde se donose odluke 2) Zagovaranje za ekonomsko osnaživanje žena 3) Povećana svest o subvencijama za žene 4) Zagovaranje za učešće žena u lokalnim savetima	2	2	4

5	Lipljan	1) Zagovaranje o zapošljavanju žena	1	0	1
6	Glogovac	1) Podignuta svest o zdravstvenim problemima 2) Zagovarannje za učešće žena u poslu 3) Zalaganja za adresiranje rodno zasnovanog nasilja koje se dogodilo tokom pandemije 4) Povećana svest o negativnim pojavama među mladima	2	0	4
7	Priština	1) Zagovarannje za učešće žena u procesima donošenja odluka 2) Zalaganja za učešće devojčica u obrazovanju 3) Povećana svest o trgovini ženama	1	2	3
8	Đakovica	1) Podignuta svest o nasilju u porodici koje je izvršeno tokom pandemije 2) Zagovaranje za zaštitu mentalnog zdravlja tokom pandemije	1	0	2
9	Mitrovica	1) Povećana svest o raku dojke 2) Zalaganja za sklonište za žene i decu 3) Zalaganja za sklonište za osobe sa invaliditetom 4) Zalaganje za podršku ženskom sportskom klubu	2	0	4
10	Istok	1) Zagovaranje o zapošljavanju žena	0	0	1

11	Kosovo Polje	1) Podizanje svesnosti o raku dojke	1	1	1
12	Novo brdo	1) Zalaganja za podizanje svesnosti o nasilju u porodici tokom pandemije	0	0	1
13	Mamuša	1) Podignuta svesnost o nasilju u porodici 2) Zagovaranje o zapošljavanju žena 3) Predstavljanje ženama faze osnivanja biznisa	1	0	3
14	Klokot	1) Zalaganja za žensko nasleđe i imovinska prava 2) Povećana svest o zdravstvenim pitanjima tokom pandemije	1	0	2
15	Suva reka	1) Zalaganja za žensko nasleđe i imovinska prava 2) Podizanje svesnosti o značaju izgradnje dečjih dnevnih centara	0	2	2
16	Kamenica	1) Raised Podizanje svesnosti o raku dojke. 2) Zalaganje za mobilnu mamografsku kliniku koja će biti dostupna 20 dana za pružanje zdravstvenih pregleda ženama u opštini 3) Zalaganje za izgradnju objekta za ginekologiju	2	0	3

17	Klina	1) Zalaganje za uključivanje većeg broja žena u savete mesnih zajednica	1	0	1
18	Gnjilane	1) Podizanje svesti o nasilju u porodici tokom pandemije 2) Zagovaranje o zapošljavanju žena 3) Zagovaranje o zdravlju žena	2	0	3
Ukupno			19	10	42

Mreža Žena Kosova
Ulica Kadri Gjata., (bivša Feriz Blakçori), 2. sprat, br. 8
10000 Priština, Kosovo
+383 (0) 38 245 850
www.womensnetwork.org
info@womensnetwork.org
[Facebook: Kosova Women's Network](https://www.facebook.com/Kosova-Women's-Network)

